

دهم انسانی

۱۶ آذر ۱۴۰۳

دفترچه سؤال اختصاصی

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده در سایت کانون، کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه
خود اسکن کنید.

بازیابی یا بازخوانی؟ در زمان امتحانات چگونه درس می‌خوانید؟

برای امتحانات ابتدا با تمرین نمونه سؤالات امتحانی شروع کنید. با این کار متوجه خواهید شد در چه قسمت‌هایی نیاز به توجه بیشتری دارید و در زمان کم‌تری می‌توانید مباحث چالشی را بخوانید. تمرین هر نمونه سؤال امتحانی بخشی از چالش‌های شما را مشخص خواهد کرد و از طرفی به شما یادآوری می‌کند که خیلی از مباحث را بلد هستید و اطمینان خاطر شما بیشتر خواهد شد.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۱)	محسن جهان بخش، آروین حسینی، میثم خشنودی، حمیدرضا رستم نژاد، مسعود عباسی، زانبار محمدی
علوم و فنون ادبی (۱)	صالح بهاری، سعید جعفری، اکرم رسا، ابوالفضل عباس زاده، فاطمه عبدالوند، سعید کریمی، محمد مالک
جامعه‌شناسی (۱)	راضیه ابراهیمی نژاد، یاسین ساعدی، فرهاد منوچهری، شیلا هاشمیان
عربی، زبان قرآن (۱)	ابوطالب درانی، امیدرضا عاشقی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیروودی، افشین کرمان فرد، آیدین مصطفی زاده
عربی، زبان قرآن (۱) - سؤال‌های «آشنا»	برگزیده از کتاب جامع
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	راضیه ابراهیمی نژاد، امیررضا پرویزی، فاطمه عزیزی، امیرحسین کاروین
منطق	جواد پاکدل، طهورا ره‌انجام، سالار صفایی، محمد قاسمی، پارسا وکیلی
اقتصاد	سارا شریفی، علی صیدی، احسان عالی نژاد، سپیده فتح‌الهی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران استاد	ویراستاران رتبه برتر	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، احسان غنی‌زاده	سید عارف خبیری	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	حسن اصحابی	حسن اصحابی	الهام محمدی	فاطمه جمالی، مهرزاد مشایخی امیرمحمد قلعه‌کاهی	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	یاسین ساعدی	سید عارف خبیری زهره قصری، امیررضا کریمی پور	سجاد حقیقی پور
عربی، زبان قرآن (۱)	آرمین ساعدپناه	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس پور، آیدین مصطفی زاده	زهره قصری	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	محدثه صفاری	محدثه صفاری	زهره دامیار، فاطمه عزیزی	زهره قصری	عطیه محلوچی
منطق	مرضیه محمدی	مرضیه محمدی	فرهاد علی نژاد، محمدعلی یوسفی، سمیرا معروف	سید عارف خبیری، امیررضا کریمی پور، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	مرضیه محمدی، محمدعلی یوسفی	مریم خسروی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهره دامیار
مسئول دفترچه	مهدیه ملاصالحی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سجاد حقیقی پور
حروف چین و صفحه‌آرا	زهره تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

آزمون ۱۶ آذر ماه ۱۴۰۳

دهم انسانی

تعداد سؤال (اختصاصی): ۹۰ سؤال مدت پاسخ‌گویی (اختصاصی): ۱۱۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی دروس اختصاصی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۳۱	۴۰	۲۰
۵	عربی، زبان قرآن (۱) - سؤال‌های «آشنا»	۱۰	۴۱	۵۰	۲۰
۶	تاریخ (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	جغرافیای ایران	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۵
۹	اقتصاد	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵

توجه: سؤالاتی که با نشان گر مشخص شده‌اند مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

دفترچه شماره (۱)

اختصاصی

آزمون ۱۶ آذر ماه ۱۴۰۳

دهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازى به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید. شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی و آمار (۱)	۱	۲	۳	۴	۶	
علوم و فنون ادبی (۱)	۱	۲	۳	۵	۶	
جامعه‌شناسی (۱)	۲	۴	۶	۷	۸	

مدت پاسخ‌گویی: ۴۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۳۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵

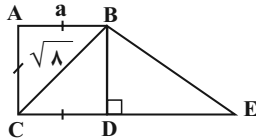
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

معادله درجه دوم
درس ۱ تا پایان درس ۳
تابع (مفهوم تابع)
صفحه‌های ۱۰ تا ۴۹

۱- مطابق شکل زیر، مساحت مربع از $\frac{1}{3}$ مساحت مثلث BDE، ۳ واحد بیشتر باشد، مساحت دوزنقه چند برابر

مساحت مربع است؟ (اندازه قطر مربع $\sqrt{8}$ واحد است.)

۷ (۱)

۶/۵ (۲)

۱/۷۵ (۳)

۳/۵ (۴)

۲- در حل معادله $x^2 - 6x + 4 = 0$ به روش مربع کامل به معادله $(x + \frac{a}{3})^2 = \frac{b}{3}$ رسیده‌ایم. مقدار $b - a$ کدام است؟

۸ (۲) ۲ (۱)

۱۹ (۴) ۱ (۳)

۳- اگر معادله $3x^2 + kx + 12 = 0$ دارای یک ریشه مضاعف منفی باشد، مجموع مقدار k و ریشه مضاعف کدام است؟

۱۰ (۲) ۸ (۱)

۶ (۴) ۱۲ (۳)

۴- اگر حاصل جمع ریشه‌های معادله $2x^2 + (m^2 + 3m - 4)x + m + 2 = 0$ برابر صفر باشد، مجموع مقادیر ممکن برای m کدام است؟

۱ (۲) -۳ (۱)

-۴ (۴) -۵ (۳)

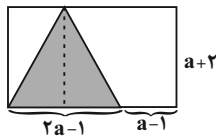
۵- در شکل زیر اگر مساحت مستطیل 60 سانتی‌متر مربع باشد، مساحت قسمت سایه‌زده شده کدام است؟

۲۰ (۱)

۲۱ (۲)

۲۴ (۳)

۲۵ (۴)

محل انجام محاسبات

۶- در معادله $\frac{2x^2}{x-3} - \frac{2x+12}{x-3} = 3x$ تفاضل جواب از معکوس جواب، کدام است؟

(۱) $\frac{17}{16}$ (۲) $\frac{15}{4}$

(۳) $-\frac{15}{4}$ (۴) $-\frac{8}{3}$

۷- بهزای چند مقدار m ، معادله $\frac{m-1}{3x} = \frac{2-x}{x^2-3x}$ جواب ندارد؟

(۱) یک مقدار (۲) دو مقدار

(۳) سه مقدار (۴) هر مقدار

۸- کارگر A، کار نقاشی ساختمانی را به تنهایی ۱۰ روز زودتر از زمانی که کارگر B، همین کار را به تنهایی انجام می‌دهد، تمام می‌کند. اگر کارگر A به تنهایی ۵ روز کار کند، سپس کارگر B از روز ششم به او کمک کند، کل کار در ۱۴ روز تمام می‌شود. کارگر A این کار را به تنهایی در چند روز می‌تواند انجام دهد؟

(۱) ۲۰ (۲) ۱۰

(۳) ۲۵ (۴) ۱۵

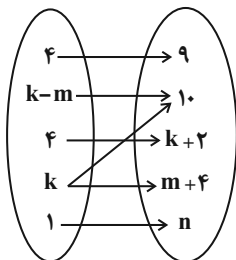
۹- چند مورد از عبارتهای زیر نادرست است؟

- (الف) رابطه‌ای از زوج مرتبها هنگامی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی، با مؤلفه اول برابر در آن وجود نداشته باشد.
- (ب) نمودار پیکانی از مجموعه A به مجموعه B هنگامی تابع است که از هر عضو A دقیقاً یک پیکان خارج شود.
- (ج) نمودار مختصاتی در صورتی تابع است که هیچ دو نقطه‌ای روی خطی که موازی محور yها باشد، قرار نگیرد.
- (د) رابطه‌ای که به هر مسلمان، قبله او را نسبت دهد، تابع نیست.

(۱) صفر (۲) یک

(۳) دو (۴) سه

۱۰- نمودار پیکانی زیر، یک تابع است. حاصل $\frac{m \times n}{k}$ کدام است؟

(۱) ۱۰

(۲) ۱۱

(۳) $\frac{50}{7}$

(۴) $\frac{60}{7}$

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۱)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

مرور کل مباحث گذشته +
هماهنگی پاره‌های کلام
صفحه‌های ۱۲ تا ۵۱

۱۱- در متن زیر کدام مورد نادرست است؟

«پس از بראقتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً قبل از این دولت

۲

۱

پدید آمد. «دری» زبان درباری سامانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بوده است. دری نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو

۳

در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.»

۴

(۴) عبارت «۴»

(۳) عبارت «۳»

(۲) عبارت «۲»

(۱) عبارت «۱»

۱۲- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات صحیح نیست؟

(۱) در قرن چهارم، زکریای رازی و فردوسی در دوره طلایی که همراه با شکوفایی روح ایرانی بود، در صحنه دانش و ادبیات حضور داشتند.

(۲) وجود سخنورانی چون رودکی و فردوسی که از نظر تاریخی با دوره ساسانی هم‌زمان هستند و عصر اندیشه استقلال ملی ایران به شمار می‌رود، نشان‌دهنده اهمیت قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم در ادبیات فارسی می‌باشد.

(۳) غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی و ایجاد پایه حماسه ملی به زبان فارسی در قرن چهارم هجری گذاشته شد.

(۴) در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، بخارا به‌عنوان مرکز فرهنگی ایران به‌شمار می‌آمد.

۱۳- به ترتیب کدام گزینه در خصوص ترجمه تفسیر طبری، صحیح و درباره تاریخ بلعمی نادرست است؟

(۱) جمعی از دانشمندان آن زمان، این کتاب را به فارسی برگرداندند. - ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی مأموریت ترجمه «تاریخ الرسل و الملوک» را برعهده گرفت.

(۲) اصل تفسیر به زبان عربی نوشته شده است. - تاریخ بلعمی صرفاً ترجمه فارسی «تاریخ الرسل و الملوک» است.

(۳) نوشته «محمد بن جریر طبری» است. - موضوع این کتاب، تاریخ گذشته ایران است.

(۴) این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد. - «... و این ضحاک را ازدها به وی، از آن گفتندی که بر کتف او دو پاره گوشت بود بزرگ بر رسته دراز...» این متن بخشی از تاریخ بلعمی است.

۱۴- «واج‌آرایی» صامت و مصوت، با هم در همه ابیات مشهود است؛ به جز ... .

(۱) گر برود جان ما در طلب وصل دوست حیف نباشد که دوست، دوست‌تر از جان ماست

(۲) گریه ابر بهار از دل پر درد من است چهره زرد خزان از نفس سرد من است

(۳) هم‌چو طوق قمریان آغوش ما گستاخ نیست جلوه‌ای از دور از سرو روان ما را بس است

(۴) این طرفه گلی نگر که ما را بشکفت نی رنگ توان نمود نه بوی نهفت

۱۵- کدام بیت فاقد «تضاد و تکرار» و دارای «تشبیه» است؟

(۱) عهد کردی که کشی فرصت خود را روزی فرصت ار یافتی آن عهد فراموش مکن

(۲) گر ندیدی قبض و بسط عشق را گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین

(۳) دگر باره خیاط باد صبا بر اندام گل دوخت رنگین قبا

(۴) به پایان آمد این دفتر حکایت هم‌چنان باقی به صد دفتر نشاید گفت حسب‌الحال مشتاقی

۱۶- تعداد هجاهای بلند و کشیده در بیت زیر، به ترتیب کدام است؟

نهایی

«تو بسی سمن‌بران را به کنار در گرفتی / نفسی کنار بگشا بنگر کنار دیگر»

- (۱) چهارده، دو (۲) هفده، سه (۳) پانزده، دو (۴) شانزده، سه

۱۷- در کدام گزینه هجای کشیده‌ای وجود دارد که باید هجای بلند محسوب شود؟

- (۱) گرد آفاق چو اسکندر برگرد از آنک / تویی امروز جهان را بدل اسکندر
 (۲) از تو رزم ای شه و از بخت موافق نصرت / از تو عزم ای ملک و از ملک‌العرش ظفر
 (۳) همه پوشند کفن گر تو ببوشی خفتان / همه خواهند امان چون تو بخواهی مغفر
 (۴) بهره‌ای باید از عدل تو نیز ایران را / گرچه ویران شد بیرون ز جهانش مشمر

۱۸- موسیقی کدام بیت غم‌انگیز و دارای بیشترین هجای کشیده است؟

نهایی

- (۱) برخاستیم و نقش تو در نفس ما چنانک / هر جا که هست بی تو نباشد نشست ما
 (۲) دیدم آن‌جا پادشاهی خسروی جان‌پروری / دلربایی جان‌فزایی بس لطیف و خوش‌لقا
 (۳) شب رفت و هم تمام نشد ماجرای ما / ناچار گفتنی‌ست تمامی ماجرا
 (۴) آمد بت میخانه تا خانه برد ما را / بنمود بهار نو تا تازه کند ما را

۱۹- در رابطه با ابیات زیر کدام گزینه نادرست است؟

نهایی

- «پیش تو رهی چنان تباه افتاده است / کز وی همه طاعتی گناه افتاده است»
 این قصه نه زان روی چون ماه افتاده است / کین رنگ گلیم ما سیاه افتاده است»

(۱) خط عروضی مصراع چهارم به صورت مقابل است: کین رَن گِ گِ لی مِ مِ سِ یا هُف تا دَسْت

(۲) در بیت آرایه‌های «کنایه، واج‌آرایی و تلمیح» دیده می‌شود.

(۳) نوع ادبی شعر، غنایی است.

(۴) مفهوم شعر با بیت «ز دست او همه شیران شکسته پنجه بندد / که گریه می‌کشدش سو به سو ز دست قضا» قرابت معنایی دارد.

۲۰- مفهوم کدام بیت در مقابل مفهوم جمله «تعبیر از آن بیرون نشد، اما از عبارت تا عبارت بسیار فرق است» قرار دارد؟

- (۱) سخن به‌جا چو بود رتبه‌اش زیاد شود / کز اعتبار فتد چون نگین پیاده شود
 (۲) اگر در ظرف آن می فرق باشد / میان بادها کی فرق باشد؟
 (۳) سخن عشق ندارد به تکرار حاجت / کی تهی حوصله بحر ز گوهر گردد؟
 (۴) فسانه گشت و کهن شد حدیث اسکندر / سخن نو آر که نو را حلاوتی است دگر

جامعه‌شناسی (۱)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

مرور کل مباحث گذشته +
جهان‌های اجتماعی
صفحه‌های ۳ تا ۴۴

۲۱- کدام گزینه در رابطه با کنش و پیامدهای آن درست است؟

نهایی

(۱) پیامدهای ارادی کنش قطعی است و حتماً انجام می‌شود.

(۲) کنش انسان‌ها همانند فعالیت سایر مخلوقات، معنادار است.

(۳) فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب و گردش خون، کنش محسوب می‌شوند.

(۴) پیامدهای غیرارادی، خودشان کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند؛ بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند.

۲۲- هر کدام از گزاره‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام یک از مفاهیم علوم اجتماعی هستند؟

- دانش‌آموزی که در مراسم عروسی به تصادفی که برای دوستش رخ داد، فکر می‌کند.

- برای رسیدن به عدالت باید از فسادهای اخلاقی و اجتماعی پیشگیری کرد.

- خردترین پدیده اجتماعی است.

- در ژاپن، تعظیم کردن و سر خود را پایین آوردن نشانه احترام به طرف مقابل است.

(۱) کنش درونی - ارزش اجتماعی - کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی

(۲) کنش بیرونی - هنجار اجتماعی - هنجار اجتماعی - کنش اجتماعی

(۳) کنش درونی - ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی - کنش اجتماعی

(۴) کنش بیرونی - کنش اجتماعی - ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی

۲۳- به ترتیب کدام گزینه جاهای خالی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

نهایی

- ارزش‌ها از جنس ... و ... هستند.

- ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های ... و ... را ضروری می‌سازند.

(۱) وسیله و روش - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی

(۲) هدف و مقصود - فرهنگ‌پذیری و پیشگیری اجتماعی

(۳) هدف و مقصود - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی

(۴) وسیله و روش - فرهنگ‌پذیری و پیشگیری اجتماعی

۲۴- اقدامات شتاب‌زده انسان در مواجهه با جهان طبیعت، نتیجه تأثیر ... است.

نهایی

(۱) جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

(۲) جهان اجتماعی بر جهان طبیعی

(۳) جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی

(۴) جهان اجتماعی بر جهان ماوراءطبیعی

۲۵- چه چیزهایی درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند و براساس آن‌ها، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن چه وضعیتی پیدا می‌کنند؟

(۱) هر چیزی که با زندگی اجتماعی انسان در ارتباط باشد. - کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن‌ها به جهان اجتماعی تعلق می‌گیرند.

(۲) هر چیزی که بتواند نیاز زیستی انسان را برطرف کند. - کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها، انسان‌ها را در مسیر درست قرار می‌دهد.

(۳) هر چیزی که متناسب با ذوق و علاقه افراد باشد. - کنش‌های اجتماعی را متنوع می‌سازد.

(۴) همه چیزهایی که در جهان طبیعت قرار دارند. - کنش‌ها و پیامدها تغییری نمی‌کنند.

۲۶- چه تعداد از عبارات زیر نادرست است؟

- جامعه‌شناسان خبره می‌توانند جامعه را دقیقاً مانند پزشکی که به تشریح بدن انسان می‌پردازند، تشریح نمایند.
- تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی عینی و ذهنی دارند؛ از این رو هیچ‌یک از اعضای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند.
- شهر به عنوان یک پدیده اجتماعی، عینی و محسوس است.
- دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است؛ ولی از این استعداد بهره‌چندانی نمی‌برد، از بُعد عینی زندگی خود غافل است.
- لایه‌های عمیق جهان اجتماعی، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و بیشتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.
- نهادها در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند؛ ولی انواع و اشکال مختلفی دارند.

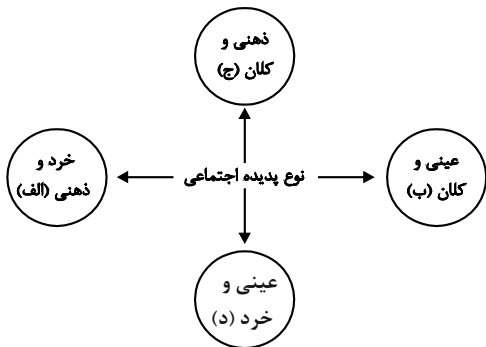
(۴) شش

(۳) پنج

(۲) چهار

(۱) سه

۲۷- هر یک از پدیده‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام قسمت نمودار می‌باشد؟

- اعتماد اجتماعی

- مراقبت از اموال عمومی

- متأثر شدن از خبر آتش‌سوزی کشتی سانچی

- علاقه به پوشیدن لباس‌هایی با رنگ خاص

(۱) ب - ج - د - الف

(۲) ج - د - الف - ب

(۳) د - ب - ج - ج

(۴) ج - ب - ج - الف

۲۸- رفتار موجودات زنده غیر از انسان‌ها چگونه است و با ظهور اسلام چه تحولی در جوامع جاهلی عربستان به وجود آمد؟

- (۱) ناآگاهانه یا غریزی - لایه‌های عمیق آن، در خدمت اسلام قرار گرفت.
- (۲) آگاهانه و اعتباری - عقاید و ارزش‌های بنیادین جوامع جاهلی، رشد کرد.
- (۳) ناآگاهانه یا غریزی - لایه‌های سطحی آن، در خدمت اسلام قرار گرفت.
- (۴) آگاهانه و اعتباری - عقاید و ارزش‌های بنیادین جوامع جاهلی نابود شد.

۲۹- پاسخ صحیح سؤالات زیر به ترتیب کدام‌اند؟

(الف) یکی از مهم‌ترین ایرادها به خودمداری فرهنگ غرب، توسط چه کسانی مطرح شد؟

(ب) چه چیزی موجب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود؟

(ج) در جامعه آپارتاید، ملاک برتری آدمیان کدام است؟

(۱) جامعه‌شناسان - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها - ثروت

(۲) جامعه‌شناسان - تنوع کنش‌های انسان‌ها - نژاد

(۳) مردم‌شناسان - تنوع اختیار و اراده انسان‌ها - نژاد

(۴) مردم‌شناسان - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها - ثروت

۳۰- صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- انسان در مقابل فرهنگی که از طریق وراثت به او منتقل می‌شود، کنشگری فعال و تأثیرگذار است.

- تفاوت‌هایی که مربوط به حوزه نمادها و و هنجارهاست، از تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست.

- از نظر دورکیم، در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده شکل نگرفته است.

- از نظر آگوست کنت، همه جوامع شبیه یکدیگرند و مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند.

(۴) غ - ص - غ - ص

(۳) غ - غ - ص - ص

(۲) ص - ص - غ - غ

(۱) ص - غ - غ - ص

دفترچه شماره (۲)

اختصاصی

آزمون ۱۶ آذر ماه ۱۴۰۳

دهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز ی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید. شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن (۱)	۱	۲	۳	۴	۶	
تاریخ (۱)	۲	۴	۶	۷	۸	
جغرافیای ایران	۲	۳	۵	۷	۸	
منطق	۱	۲	۳	۴	۵	
اقتصاد	۱	۲	۳	۵	۷	

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۳۱	۴۰	۲۰
۲	عربی، زبان قرآن (۱) - سؤال‌های «آشنا»	۱۰	۴۱	۵۰	
۳	تاریخ (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۴	جغرافیای ایران	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۵	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۵
۶	اقتصاد	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵

۳۵- « مردم سالانه افتادن ماهی‌ها را جشن می‌گیرند و آن را جشنواره باران ماهی می‌نامند! » عین الصحیح:

- ۱) احتفل الناس بتساقط الأسماك سنوياً و يسمونه مهرجان مطر الأسماك!
- ۲) الناس احتفلوا باسقاط الأسماك كل سنة و سموه مهرجان مطر السمك!
- ۳) الناس يحتفلون بتساقط الأسماك سنوياً و يُسمونه مهرجان مطر السمك!
- ۴) يحتفل الناس باسقاط الأسماك كل سنة و يسمونه مهرجان مطر السمك!

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية: (۳۶ - ۴۰)

۳۶- « إِنَّ النَّمْلَةَ تَقْدُرُ عَلَى حَمْلِ شَيْءٍ يَفُوقُ وَزْنَهَا خَمْسِينَ مَرَّةً »؛ عین الصحیح في المفهوم:

- ۱) مور همان به که نباشد پرش
- ۲) فلفل نبین چه ریزه بشکن ببین چه تیزه
- ۳) سخت می‌گردد جهان بر مردمان سخت‌کوش
- ۴) گر دست فتاده‌ای بگیر، مردی

۳۷- عین الصحیح عن الإيضاحات:

- ۱) الحُجُرَات: الجمع لـ «الحجر» و بمعنى «سنگ» في الفارسیة!
- ۲) مُكَيَّفُ الهِواء: آلة نستفيدها للخلاص من برودة الشتاء!
- ۳) دورة المياه: مكانٌ تجري فيه المياه الكثيرة للزراعة!
- ۴) الأعمدة: الجمع لـ «العمود» و لها أنواع مختلفة كعمود الكهرباء!

۳۸- عین عبارة جاء فيها جمع غير سالم:

- ۱) أولئك المعلمون يذهبون عند تلاميذهم!
- ۲) هؤلاء المعلمات في المسابقات العلمية فائزات!
- ۳) هذان اللاعبان في المباراة ناجحان!
- ۴) المؤمنون في كل العالم صالحون!

۳۹- « أربعة . . . واقفون أمام باب المنظمة للحفاظ عليها! »؛ عین الصحیح للفرغ:

- ۱) جندي! (۱)
- ۲) عسكري! (۲)
- ۳) جنود! (۳)
- ۴) شرطي! (۴)

۴۰- عین العبارة التي ما جاء فيها فعل مزيد ثلاثي من باب «استفعال»:

- ۱) يستفيد الناس من أسماك البحار لتناولها!
- ۲) علينا أن نسترجع كتبنا القيمة من أصدقائنا!
- ۳) أيها التلاميذ! رجاء أسكنوا و استمعوا إلي لتتعلموا الدرس!
- ۴) استكبر الشيطان فطرده الله من الجنة!

■ ■ عین الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة من أو إلى العربية: (٤١ - ٤٤)

۴۱- « الأسماكُ المختلفةُ كانت تعيشُ في نهرٍ قُربَ مدينتنا لمدّةٍ سبع سنين! »:

- (۱) تعداد زیادی ماهی در رودخانه نزدیک روستایمان هفت سال زندگی کرده بودند!
- (۲) ماهی‌های متفاوت به مدت نه سال در رودی که نزدیک شهرمان بود، زندگی کرده بودند!
- (۳) ماهی‌های گوناگونی در رودخانه‌ای نزدیک شهرمان به مدت نه سال می‌زیستند!
- (۴) ماهیان مختلف به مدت هفت سال در رودخانه‌ای نزدیک شهر ما زندگی می‌کردند!

۴۲- « المدارس و الهواتف و المستشفيات و المتاحف و المكتبات من المرافق العامة! »:

- (۱) مدارس و تلفن‌ها و بیمارستان‌ها و همه موزه‌ها و کتابخانه‌های عمومی جزء تأسیسات عموم مردم است!
- (۲) مدرسه‌ها و تلفن‌ها و بیمارستان‌ها و موزه‌ها و کتابخانه‌ها از تأسیسات عمومی هستند!
- (۳) همه مدارس و تلفن‌ها و بیمارستان‌ها و موزه و کتابخانه‌ها جزء تأسیسات عمومی هستند!
- (۴) مدرسه‌ها و تلفن‌ها و درمانگاه‌ها و نمایشگاه‌ها و کتابخانه‌ها از تأسیسات عمومی می‌باشند!

۴۳- « مَعَ الْأَسْفِ بِطَارِيَّةٍ سَيَّارَتِي لَا تَعْمَلُ جَيِّدًا فَعَلَيَّْ أَنْ أَبَدِّلَهَا بِبَطَّارِيَّةٍ أُخْرَى سَرِيعًا! »: متأسفانه ...

- (۱) باتری ماشینم خوب کار نمی‌کرد، پس من سریع آن را با باتری دیگری عوض کردم!
- (۲) باتری اتومبیل خوب کار نمی‌کند و من باید آن را فوراً با باتری دیگری تعویض نمایم!
- (۳) باتری خودروی من خوب کار نمی‌کند، پس من باید سریع آن را با باتری دیگری تعویض کنم!
- (۴) باتری خودروی من نمی‌تواند به خوبی کار کند، پس من باید در تعویض آن با باتری دیگر عجله کنم!

۴۴- عین الصحيح:

- (۱) میوه‌ها از درختان افتادند: الفواكهُ تَسْقُطُ مِنَ الْأَشْجَارِ ،
- (۲) و غبار خاک باغ برخاست: و ارتفعَ غبارُ تُرابِ الحقائقِ ،
- (۳) پس منظره باغ زیبا شد: فصارت منظره الحديقة جميلةً ،
- (۴) و کلاغ‌ها، پس از آن به سمت میوه‌ها پرواز کردند: و طارت الغربان إلى النّمار!

۴۵- عین الخطأ في الترادف أو التضادّ عما تحته خطّ:

- (۱) أباي نصحني بأن أطلع دروسي في الصباح! = وَعَظَ
- (۲) قالت المديرية: ليس في مدرستنا صفّ فارغ! ≠ مملوء
- (۳) تعيشُ معنا جدّتي العزيزة بعد وفاة جدّي! = تسكُنُ
- (۴) المعلمُ شكر التلميذ الذي أطفأ المصابيح! ≠ رمى

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٤٦ - ٥٠) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

« الْغُرَابُ يَسْكُنُ فِي كُلِّ نَقَاطِ الْعَالَمِ وَ لَهُ أَلْوَانٌ مُخْتَلِفَةٌ. يَعْتَبِرُ أَكْثَرُ النَّاسِ الْغُرَابَ طَائِرَ شُومٍ بِسَبَبِ لَوْنِهِ الْأَسْوَدِ، هُوَ يَقْدِرُ أَنْ يَسْتَرِ نَفْسَهُ فِي ظِلْمَةِ اللَّيْلِ مِنَ الْبُومِ الَّذِي يَطِيرُ لَيْلاً. هُوَ يَقُومُ بِدَفْنِ مَوْتَاهُ وَحِيداً وَ لَهُ مَحَاكِمٌ (دادگاه‌هایی دارد) وَ لِكُلِّ جَرِيْمَةٍ عَقُوبَتُهَا الْخَاصَّةُ. هُوَ طَائِرٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ وَ يَجْمَعُ كُلَّ شَيْءٍ مُرِيٍّ! »

۴۶- عَيْنِ الْخَطَأِ حَوْلَ النَّصِّ:

(١) لَوْنُ الْغُرَابِ الْأَسْوَدُ يُسَاعِدُهُ حَتَّى لَا يَرَاهُ عَدُوُّهُ! (٢) الْغُرَابُ يَدْفِنُ مَوْتَاهُ بِمُسَاعَدَةِ أَصْدِقَائِهِ!

(٣) لِلْغُرَابِ قَوَائِنٌ خَاصَّةٌ فِي حَيَاتِهِ! (٤) لَيْسَ لَوْنُ الْغُرَابِ أَسْوَدَ فَقَطْ!

۴۷- لِمَاذَا يَعْتَبِرُ أَكْثَرُ النَّاسِ الْغُرَابَ طَائِرَ شُومٍ؟

(١) بِسَبَبِ أَلْوَانِهِ الْمُخْتَلِفَةِ! (٢) بِسَبَبِ تَدْفِينِ مَوْتَاهُ!

(٣) بِسَبَبِ كَثْرَتِهِ فِي الْعَالَمِ! (٤) بِسَبَبِ لَوْنِهِ الْأَسْوَدِ!

۴۸- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(١) الْغُرَابُ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَسْتَرِ نَفْسَهُ فِي اللَّيْلِ مِنَ الْبُومِ! (٢) الْبُومُ صَدِيقُ الْغُرَابِ فِي اللَّيْلِ!

(٣) الْغُرَابُ لَا يُحِبُّ الْجَمَالَ أَبَداً! (٤) الْغُرَابُ يَسْكُنُ فِي قَارَةِ آسِيَا فَقَطْ!

■ ■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (٤٩ وَ ٥٠)

۴۹- « يَعْتَبِرُ »:

(١) فَعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْغَائِبِ - مُزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ تَعْقِيلِ مَصْدَرُهُ تَعْبِيرٌ

(٢) فَعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْغَائِبِيْنَ - مُتَعَدِّ - مَصْدَرُهُ إِعْتَبَارٌ - مِنْ بَابِ إِفْتِعَالِ

(٣) فَعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْغَائِبِ - مُتَعَدِّ - مَصْدَرُهُ إِعْتَبَارٌ - مُزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ إِفْتِعَالِ

(٤) فَعْلٌ مَاضٍ - لِلْغَائِبِ - مُزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ إِفْتِعَالِ (مَصْدَرُهُ إِعْتَبَارٌ)

۵۰- « الْأَسْوَدُ »:

(١) اسْمٌ - جَمْعُ التَّكْسِيرِ - مَذْكَرٌ / صِفَةٌ (٢) اسْمٌ - مَفْرَدٌ - مَذْكَرٌ / صِفَةٌ

(٣) اسْمٌ - جَمْعٌ مَكْسَّرٌ - مُؤَنَّثٌ / مُضَافٌ إِلَيْهِ (٤) اسْمٌ - مَفْرَدٌ - مَذْكَرٌ / مُضَافٌ إِلَيْهِ

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۱)

مرور کل مباحث گذشته +

یونان و روم

صفحه‌های ۲ تا ۶۰

۵۱- چند مورد از آثار زیر جزء منابع دست اول یا اصلی محسوب نمی‌شوند؟

«سکه‌ها - رساله‌ها - ابزارها - بناها - اشیا - پایان‌نامه‌ها - سنگ‌نوشته‌ها»

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۵۲- نیاکان ما در برابر کدام واقعه تاریخی به اتکای آگاهی و دلبستگی به زبان و فرهنگ خویش توانسته‌اند جامعه و فرهنگ ایرانی را حفظ کنند؟

(۱) هجوم اسکندر مقدونی به ایران و فتح مصر، آسیای صغیر و بین‌النهرین

(۲) تأثیرگذاری تمدن بین‌النهرین بر تمدن ایران در زمان هخامنشیان

(۳) گشایش جاده ابریشم توسط سلسله هان برای برقراری ارتباط با تمدن ایران

(۴) رقابت دولت-شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر

۵۳- در گاه‌شماری اوستایی دوره ساسانی، اصطلاح «اندرگاه» به کدام گزینه اشاره داشت؟

(۱) پنج روزی که به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

(۲) ماه سیزدهم که هر سه سال یکبار به سال افزوده می‌شد.

(۳) ماه سیزدهم که هر ۱۲۰ سال یکبار به پایان سال اضافه می‌شد.

(۴) روزی که هر چهار سال یکبار به هنگام کبیسه کردن به سال افزوده می‌شد.

۵۴- کدام مورد درباره رونق داد و ستد از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب کشاورزی، درست است؟

(۱) به تدریج تخصصی شدن کارها و به‌وجود آمدن پیشه‌هایی چون ابزارسازی، سفالگری و پارچه‌بافی را در پی داشت.

(۲) روند یکجانشینی و پدید آمدن روستاها را گسترش داد و به تولید اضافه بر نیاز جامعه روستایی منجر شد.

(۳) نتیجه نهایی انقلاب کشاورزی و برآیند افزایش جمعیت، تخصصی شدن کارها و شکل‌گیری شهرها بود.

(۴) زمینه آشنایی مردم مناطق مختلف را با آداب و رسوم، مهارت‌ها و اندیشه‌های یکدیگر فراهم آورد.

۵۵- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، مربوط به کدام‌یک از تمدن‌های جهان باستان است؟

- از ویرانه‌های این تمدن، ابزارها، ظرف‌ها، آثار هنری، مجسمه‌ها و زیورآلاتی کشف شده است که بیانگر شکوفایی صنعت و هنر آن دوره است.

- این تمدن به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.

- این تمدن، در ابتدا شامل چندین دولت-شهر بود که بر هر قسمت از آن، جنگاورانی حکومت می‌کردند.

- وجود برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات باستان‌شناسی این تمدن نشان می‌دهد که این مراکز با یکدیگر داد و ستد داشته‌اند.

(۱) چین - هند - هند - چین (۲) چین - چین - هند - هند

(۳) هند - چین - هند - چین (۴) هند - چین - چین - هند

۵۶- هر یک از موارد زیر در رابطه با اعتقادات تمدن‌های جهان باستان به ترتیب مربوط به کدام سرزمین است؟

(الف) بازی‌های عمومی و مذهبی مختلفی را به احترام و بزرگداشت خدایان برگزار می‌کردند.

(ب) خدایان متعددی را می‌پرستیدند و معتقد بودند که هر شهر از آن خدایی است.

(ج) معتقد بودند روح پس از مرگ مدتی سرگردان می‌ماند و سپس به جسم باز می‌گردد.

(د) خدایان گوناگونی را به‌عنوان یکی از مظاهر طبیعت می‌پرستیدند.

(۱) یونان - بین‌النهرین - مصر - هند

(۲) مصر - یونان - هند - بین‌النهرین

(۳) روم - یونان - هند - مصر

(۴) روم - بین‌النهرین - هند - مصر

۵۷- عبارت زیر مربوط به کدام یک از تمدن‌های اولیه یونان باستان است و کدام گزینه در رابطه با این تمدن صحیح بیان شده است؟

«این تمدن قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه‌گذاری کرده بودند.»

(۱) مینوسی - طایفه‌های بیابان‌گردی بودند که از دشت‌های اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند.

(۲) میسنی - قومی دریانورد بودند و با مصر و دیگر مناطق همجوار خود، روابط بازرگانی داشتند.

(۳) میسنی - دومین دوره تمدن یونان به‌شمار می‌آید.

(۴) مینوسی - به احتمال زیاد در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته است.

۵۸- رویدادهای زیر به ترتیب، مربوط به کدام دوره تمدن‌های جهان باستان است؟

- بروز جنگ‌های کارتاژی در روم

- زندگانی حضرت یوسف (ع) و حضرت موسی (ع) در مصر

- رسمیت یافتن آیین کنفوسیوس در چین

- برگزاری نخستین دوره مسابقات المپیک در یونان

(۱) امپراتوری روم - پادشاهی جدید - سلسله چهاین - عصر تاریکی

(۲) جمهوری روم - پادشاهی میانه - سلسله هان - عصر دولت شهرها

(۳) امپراتوری روم - پادشاهی میانه - سلسله چهاین - عصر دولت شهرها

(۴) جمهوری روم - پادشاهی جدید - سلسله هان - عصر تاریکی

۵۹- کدام گزینه در ارتباط با تمدن‌های یونان و روم باستان صحیح آمده است؟

(۱) تمدن‌های یونان و روم هر دو از جزیره‌ها و شبه‌جزیره‌های شمال دریای مدیترانه برخاسته‌اند.

(۲) در هر دو تمدن ابتدا شاهان به‌صورت موروثی حکومت می‌کردند؛ اما بعدها شهروندان در اداره امور کشور مشارکت داشتند.

(۳) زنان رومی مانند زنان یونانی حضور گسترده‌ای در زندگی عمومی و اجتماعی داشتند.

(۴) به‌طور کلی تمدن روم از تمدن یونان در زمینه دین، سیاست، تعلیم و تربیت و هنرها تأثیر فراوانی پذیرفت.

۶۰- کدام گزینه اقدام کنستانتین امپراتور روم نسبت به مسیحیت را دقیق‌تر تبیین می‌کند؟

(۱) با دشمنی‌ها و مخالفت‌های پیشوایان یهودی و حاکمان رومی نسبت به آموزه‌های مسیح مقابله کرد.

(۲) این دین را با سایر ادیان امپراتوری مساوی اعلام نمود و آزادی گسترش آن را تضمین کرد.

(۳) مسیحیت را دین رسمی امپراتوری روم اعلام کرد و تعلیم آن را در جامعه رومی گسترش داد.

(۴) اعتقاد شرک‌آمیز رومیان را متحول کرد و فرهنگ و اخلاق جامعه رومی را به شدت تحت تأثیر قرار داد.

جغرافیای ایران

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مرور کل مباحث گذشته +
ناهمواری های ایران
صفحه های ۲ تا ۳۳

۶۱- چه تعداد از عبارتهای زیر در رابطه با شناخت محیط جغرافیایی صحیح است؟

- الف) محیط طبیعی، مجموعه ای نامتعادل است که با ورود انسان زمینه های تغییر در آن ایجاد می شود.
ب) ژئومورفولوژی شاخه ای از زمین شناسی است و در زمره جغرافیای طبیعی قرار می گیرد.
ج) جغرافی دانان با به کارگیری شیوه های مختلف و با جزءنگری به مطالعه محیط می پردازند.
د) شکل گیری محیط جغرافیایی، حاصل روابط متقابل محیط طبیعی و محیط انسانی است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۶۲- در کدام گزینه، با توجه به عبارت زیر، «مسئله پژوهش» به درستی تدوین شده است؟

«میزان حضور وسایل نقلیه و عابران در خیابان های یک شهر، به اوج خود رسیده است.»

(۱) چرا پدیده مهاجرت شکل می گیرد؟

(۲) دلایل افزایش جمعیت در کلان شهرها چیست؟

(۳) افزایش کربن دی اکسید سبب افزایش دمای کره زمین شده است.

(۴) چگونه رشد جمعیت می تواند در ایجاد پدیده گرمایش جهانی نقش داشته باشد؟

۶۳- نکته مورد توجه در گام اول از مراحل پژوهش جغرافیایی کدام است؟

(۱) روشن بودن صورت مسئله و استفاده از جملات کلی

(۲) ارائه مسئله پژوهشی به صورت پیشنهادها و خبرهای اولیه

(۳) توجه به سطح دانش و سوابق پژوهشی خود

(۴) بررسی کردن پژوهش دیگران توسط پژوهشگر

۶۴- با توجه به منابع پژوهش در جغرافیا کدام گزینه شامل روش های یکسان جمع آوری اطلاعات است؟

الف) این روش در تمامی پژوهش های علمی مورد استفاده قرار می گیرد.

ب) در این روش فرد باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان مورد مطالعه ببرد.

ج) مصاحبه، مشاهده و پرسش نامه از ابزارهای گردآوری اطلاعات در این روش هستند.

د) سالنامه های آماری یکی از منابع گردآوری اطلاعات در این روش است.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «د» (۴) «ج» - «د»

۶۵- کدام گزینه به ترتیب با «موقعیت مطلق و نسبی» ایران مطابقت دارد؟

(۱) در نیمکره شمالی و در جنوب منطقه معتدله قرار دارد. - در نوار بیابانی نیمکره شمالی و در مجاورت مدار رأس السرطان قرار گرفته است.

(۲) در نوار بیابانی نیمکره شمالی و در مجاورت مدار رأس السرطان قرار گرفته است. - در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر قرار دارد.

(۳) در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر قرار گرفته است. - از کشورهای جنوب غربی آسیا و در منطقه خاورمیانه قرار دارد.

(۴) در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه و در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی قرار گرفته است. - در نیمکره شمالی و در جنوب منطقه معتدله قرار دارد.

۶۶- عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام موقعیت جغرافیایی است؟

(الف) دریاچه ارومیه در شمال غرب ایران واقع شده است.

(ب) بوشهر در شمال خلیج فارس قرار گرفته است.

(۱) نسبی - مطلق

(۲) مطلق - مطلق

(۳) مطلق - نسبی

(۴) نسبی - نسبی

۶۷- نوع موقعیت جغرافیایی کدام گزینه در مقابل آن صحیح نوشته نشده است؟

(۱) قرار گرفتن ایران در مجاورت تنگه هرمز (موقعیت نسبی)

(۲) قرار گرفتن ایران در منطقه معتدله (موقعیت مطلق)

(۳) قرار گرفتن ایران در همسایگی عراق و پاکستان (موقعیت نسبی)

(۴) دسترسی ایران به دریاهای مختلف (موقعیت مطلق)

۶۸- هر کدام از عبارات‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از مناطق کوهستانی ایران هستند؟

- منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

- رشته کوه‌های بشاگرد در این منطقه وجود دارند.

- از زیباترین پدیده‌های این منطقه می‌توان گنبد‌های نمکی را نام برد.

- از رشته کوه‌های مهم شمال خراسان است.

(۱) منطقه کوهستانی البرز - کوه‌های شرق و جنوب شرقی - منطقه کوهستانی مرکزی - تخت سلیمان

(۲) منطقه کوهستانی البرز - کوه‌های شمال خراسان - منطقه کوهستانی مرکزی - هزار مسجد

(۳) منطقه کوهستانی تالش - منطقه کوهستانی مرکزی - منطقه کوهستانی زاگرس - علم کوه

(۴) منطقه کوهستانی تالش - کوه‌های شرق و جنوب شرقی - منطقه کوهستانی زاگرس - آلاداغ

۶۹- همه گزینه‌ها از عوامل طبیعی فرسایش در نواحی دشت‌ها است؛ به جز:

(۱) تغییرات اقلیمی و جابه‌جایی مواد در دشت‌ها

(۲) ریزش‌های جوی، توفان‌ها و بادهای شدید

(۳) احداث جاده و بهره‌برداری وسیع از معادن و منابع طبیعی

(۴) طغیان‌های دوره‌ای رودها

۷۰- دلیل تمرکز سکونتگاه‌ها در نیمه غربی کشور کدام است و کدام گزینه ویژگی کوه‌های زاگرس را به درستی بیان کرده است؟

(۱) دسترسی به منابع و معادن - از برخورد دو صفحه شبه جزیره عربستان و اوراسیا به وجود آمده است.

(۲) موقعیت ارتباطی - نواحی کوهستانی غربی کشور را با جهت شمال شرقی - جنوب غربی تا تنگه هرمز تشکیل داده است.

(۳) وجود ناهمواری‌ها - از برخورد دو صفحه شبه جزیره عربستان و اوراسیا به وجود آمده است.

(۴) دسترسی به سواحل و دریاها - نواحی کوهستانی غربی کشور را با جهت شمال شرقی - جنوب غربی تا تنگه هرمز تشکیل داده است.

منطق

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

مرور کل مباحث گذشته +
اقسام استدلال استقرایی
(تا پایان استقرای تمثیلی)
صفحه‌های ۱ تا ۴۵

۷۱- کدام گزینه با توجه به دو بخش اصلی منطق، با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) اقناع دیگران از ویژگی‌های کاربردی منطق است، که با استدلال صورت می‌گیرد.
- (۲) تفاوت اصلی میان تصور و تصدیق، وجود حکم و قضاوت در تصورات است.
- (۳) هر تعریف، در پاسخ به یک تصور مجهول شکل می‌گیرد.
- (۴) چون جهان براساس نظم شکل گرفته است، باید این نظم براساس تدبیر موجودی نظم‌دهنده اتفاق افتاده باشد.

۷۲- عبارت «شما نمی‌توانید به این کوهستان وارد شوید.» ممکن است موجب مغالطه ... شود.

- (۱) ابهام در مرجع ضمیر (۲) شیوه نگارشی کلمات (۳) توسل به معنای ظاهری (۴) اشتراک لفظ

۷۳- در کدام گزینه مفهوم جزئی وجود ندارد؟

- (۱) نقی صالحی، درخت چنار، پلنگ
- (۲) سیدجلال حسینی، بهترین مدافع آسیا، فوتبالیست
- (۳) جلد این کتاب، دست چپ رضا، مداد حسن
- (۴) عمیق‌ترین دریاچه جهان، شاه خائن، آن حماسه خونین

۷۴- میان دو مفهوم «مربع و شکل دارای چهار ضلع» نسبت ... برقرار است.

- (۱) عموم و خصوص مطلق
- (۲) تساوی
- (۳) تباین
- (۴) عموم و خصوص من‌وجه

۷۵- اگر دو مفهوم کلی A و B را داشته باشیم، به طوری که A اعم از B باشد و C مساوی مجموع A و B باشد، کدام یک از نسبت‌های چهارگانه در

مورد C برقرار است؟

- (۱) مساوی A است.
- (۲) مساوی B است.
- (۳) با A نسبت عموم و خصوص مطلق دارد.
- (۴) با B نسبت عموم و خصوص من‌وجه دارد.

۷۶- کدام گزینه درباره تعریف «شهید، کسی است که جان خود را در راه خدا فدا می‌کند.» به درستی بیان نشده است؟

- (۱) این تعریف، به دسته‌بندی ویژگی‌های مشترک مفهوم شهید با سایر مفاهیم مشابه و ویژگی‌های خاص آن پرداخته است.
- (۲) از آنجا که در این تعریف به تحلیل مفهوم شهید پرداخته‌ایم، آن را تعریف مفهومی می‌نامیم.
- (۳) این تعریف فاقد مفهوم خاص است، برای این منظور باید فرد خاصی را به‌عنوان شهید معرفی می‌کردیم.
- (۴) در این تعریف، ابتدا مفهوم عام و سپس مفهوم خاص شهید بیان شده است.

۷۷- کدام تعریف ترکیبی با سایر تعاریف، متفاوت است؟

- (۱) تصور: زمانی که بدون در نظر گرفتن حکم و نسبت مفهومی با سایر مفاهیم آن مفهوم را در ذهن حاضر می‌کنیم؛ مانند: کشور، رستم
- (۲) منطق: از ریشه نطق، علمی که به دنبال جلوگیری از خطای اندیشه است.
- (۳) انتشارات: جمع نشر، سازمانی که وظیفه تولید کتاب را بر عهده دارد؛ مانند: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- (۴) مفهوم کلی: مفهومی که قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را دارد؛ مانند: کتاب، مسجد

۷۸- تعریف باید جامع باشد؛ یعنی ...

- (۱) مصادیق متعددی نداشته باشد.
- (۲) مفاهیم بی‌ارتباط را در برنگیرد.
- (۳) افراد معرف خارج از آن قرار نگیرند.
- (۴) محتوای مفهوم را به‌طور کامل در برگیرد.

۷۹- عبارت زیر به کدام استدلال اشاره دارد؟

«زوجی پس از مراجعه به مشاور خانواده و روایت داستان اختلافشان برای وی با این توصیه او روبه‌رو شدند که می‌گفت: «دقیقاً مشابه همین مشکل را زوجی دیگر در ۶ سال گذشته داشتند و با تغییر مکان زندگی خود مشکلشان حل شد و سر خانه و زندگیشان بازگشتند. در نتیجه من همان راه‌حل را برای مشکل شما پیشنهاد می‌کنم.»

- (۱) استدلال استنتاج بهترین تبیین
- (۲) استقرای تمثیلی
- (۳) استقرای تعمیمی
- (۴) استدلال قیاسی

۸۰- کدام گزینه درباره حکایت زیر نادرست است؟

«روزی سیاحی نزد بایزید آمد. بایزید از وی پرسید: «چرا اینقدر سفر می‌کنی؟» سیاح پاسخ داد: «آب اگر یک جا بماند می‌گندد.» بایزید گفت: «دریا باش تا نگندی.»

- (۱) در حکایت فوق بایزید برای رد استدلال سیاح، به وجوه اختلاف میان آب راكد و سیاح اشاره کرده است.
- (۲) بایزید برای رد استدلال سیاح، استقرای تمثیلی مخالفی آورده است.
- (۳) در این حکایت از یکی از روش‌های توضیح و فهم مطلب استفاده شده است و نتیجه آن مبتنی بر شباهت است.
- (۴) در ادبیات به روش به‌کار رفته در حکایت فوق، تشبیه می‌گویند و از نظر بایزید، سیاح دچار تمثیل ناروا شده است.

اقتصاد

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

مرور کل مباحث گذشته +
بازار چیست و چگونه عمل می کند؟
صفحه های ۲ تا ۵۴

۸۱- یک واحد تولیدی شلوار با ۱۵ نفر نیروی کار، به شرح زیر فعالیت می کند. با توجه به درآمد و هزینه های آن، سود واقعی این واحد تولیدی چقدر است؟

الف) خرید مواد اولیه در هر ماه $\frac{1}{5}$ سرمایه فیزیکی

ب) دستمزد ماهیانه هر کارگر ۱۲ میلیون تومان

ج) هزینه آب و برق و گاز و اجاره ماهیانه، معادل ۱۲ درصد دستمزد کارگران در سال

د) سرمایه فیزیکی (تجهیزات تولید) معادل ۱ میلیارد تومان

ه) ماهیانه ۳۰۰۰ شلوار تولید و با قیمت ۲۸۰ هزار تومان فروخته می شود.

و) هزینه فرصت (هزینه پنهان) کارفرما برای شاغل شدن در یک شرکت مهندسی، ماهیانه ۳۰ میلیون تومان است.

(۲) ۱,۳۹۹,۶۰۰,۰۰۰ تومان

(۱) ۱,۰۴۹,۶۰۰,۰۰۰ تومان

(۴) ۳,۹۰۰,۸۰۰,۰۰۰ تومان

(۳) ۵,۶۷۰,۴۰۰,۰۰۰ تومان

۸۲- هر یک از موارد زیر به ترتیب، بیانگر کدام نوع کسب و کار است؟

الف) در زمینه های تخصصی، کسب و کارها اغلب به این شکل هستند.

ب) هدف این کسب و کار تأمین نیازمندی اعضا و نتیجه آن، بهبود وضعیت اقتصادی آن ها است.

ج) در این نوع کسب و کار، به دلیل بالا بودن مقیاس تولید و امکان سرمایه گذاری بیشتر، امکان رقابت بالاتری وجود دارد.

د) برای انجام مأموریت های غیرتجاری و انسانی شکل گرفته است.

(۲) شخصی - تعاونی - شرکت سهامی - خیریه

(۱) شخصی - تعاونی - شرکت سهامی - شرکت سهامی

(۴) شرکت سهامی - خیریه - تعاونی - شخصی

(۳) خیریه - شرکت سهامی - شرکت سهامی - غیرانتفاعی

۸۳- کدام یک از موارد زیر، نمی تواند هزینه فرصت «شغل پاره وقت بعد از زمان مدرسه» باشد؟

(۲) انجام تکالیف مدرسه

(۱) دیدن فیلم مورد علاقه

(۴) رفتن به کلاس فوتبال

(۳) یادگیری مهارت حاصل از شغل

۸۴- کدام گزینه در مورد قانون پنجم اصول انتخاب درست، صحیح است؟

(۱) برای اینکه تصمیم گیری منطقی باشد باید تمام منافع با تمام هزینه ها مقایسه شود و در نهایت به این نتیجه برسیم که در گزینه انتخاب شده، منافع برابر با هزینه هاست.

(۲) همیشه مقایسه هزینه ها و منافع براساس اطلاعاتی که از آن ها داریم، انجام می شود.

(۳) عبارات «گاهی اوقات گزینه های تصمیم ما این است که مطالعه کنیم یا به گردش برویم.» و «گاهی درباره میزان مطالعه یا مدت زمان گردش در حال تصمیم گیری هستیم.» به ترتیب به رویکردهای «انتخاب چه مقدار از هر چیز» و «انتخاب از میان گزینه های مختلف» اشاره دارد.

(۴) در برآورد و مقایسه میان هزینه ها و منافع، اینکه چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم، براساس اصل مزیت برای تمام افراد یکسان و مشخص است.

محل انجام محاسبات

۸۵- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از اشتباهات رایج در تصمیم گیری است؟

الف) فردی که به دلیل سوددهی نسبتاً پایین کسب و کارش در چند ماه اخیر، پیشنهاد یکی از اطرافیان مبنی بر شراکت در تأسیس شعبه‌ای دیگر در منطقه‌ای پر رفت و آمد را رد می‌کند.

ب) جوانی با پولی که از بانک وام گرفته است به صورت هیجانی و بدون تفکر وارد بازار ارز دیجیتال می‌شود و فکر می‌کند می‌تواند در این زمینه حتماً موفق شود.

ج) فردی که کفش‌های ورزشی‌اش را با وجود احساس عدم راحتی، به‌خاطر پرداخت مبلغ بالا برای آن‌ها و خرید آن‌ها در تخفیف ویژه، همواره می‌پوشد.

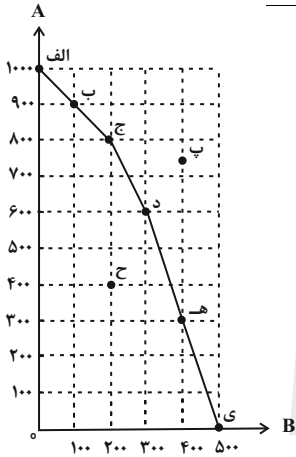
(۱) بی‌صبری زیاد - اعتماد به نفس بیش از حد - توجه به هزینه‌های هدررفته

(۲) چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

(۳) توجه به هزینه‌های هدررفته - خودرأی بودن - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

(۴) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد - توجه به هزینه‌های هدررفته

۸۶- یک بنگاه فرضی، دو محصول A و B را تولید می‌کند. با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نقطه الف) نشان‌دهنده این است که تمام منابع کمیاب به تولید کالای A اختصاص داده شده است.

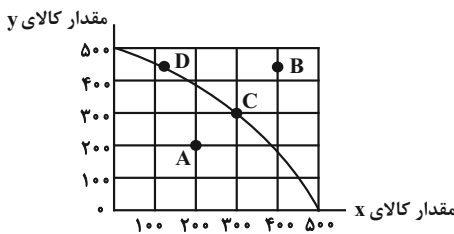
(۲) در نقطه د) منابع بین دو کالا تقسیم شده‌اند و تولیدکننده ۶۰۰ واحد کالای A و ۳۰۰ واحد کالای B تولید می‌کند.

(۳) تولید در نقطه ی) ناکاراست، زیرا در این نقطه از هر دو کالا تولید نشده و منابع برای تولید یک کالا متمرکز شده است.

(۴) نقطه پ) با توجه به منابع موجود، غیرقابل دستیابی است و منابع کافی برای تولید آن وجود ندارد.

۸۷- نمودار زیر مرز امکانات تولید یک کارخانه فرضی در خصوص تولید دو کالای X و Y را نشان می‌دهد. با توجه به این نمودار، موارد کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) اگر نقطه تولید بنگاه، نقطه C باشد، هزینه فرصت تولید ۲۰۰ واحد بیشتر کالای X، ... واحد کالای Y است که از تولید آن باید صرف‌نظر شود.

ب) در صورت ... نقطه A می‌تواند به روی منحنی مرز امکانات تولید، منتقل شود.

(۱) - ۳۰۰ - اشتغال به کار کارگران بیکار

(۲) - ۱۰۰ - افزایش منابع تولید

(۳) - ۳۰۰ - افزایش مشتریان

(۴) - ۱۰۰ - اضافه‌کاری کارگران خط تولید

محل انجام محاسبات

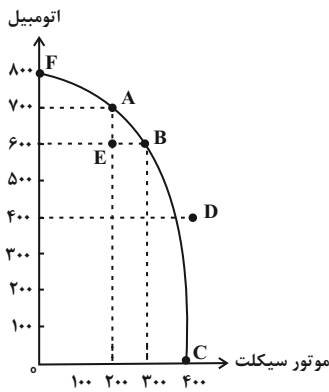
۸۸- شرکتی، تولید دو محصول موتورسیکلت و اتومبیل را در خط تولید خود قرار داده است. با توجه به نمودار مرز امکانات تولید:

نهایی

الف) کدام نقطه بر روی منحنی مرز امکانات تولید، تخصیص بهینه و انتخاب کارا را نشان می‌دهد؟

ب) با جابه‌جا شدن از نقطه B به نقطه A چه تعداد اتومبیل بیشتری تولید می‌شود؟

ج) اگر متقاضی خرید اتومبیل در بازار صفر باشد، انتخاب کدام نقطه صرفه اقتصادی دارد؟

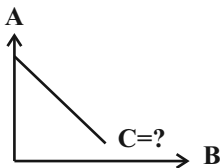
۱) الف) A (ب) ۲۰۰ دستگاه ج) E

۲) الف) C (ب) ۲۰۰ دستگاه ج) F

۳) الف) B (ب) ۱۰۰ دستگاه ج) C

۴) الف) D (ب) ۱۰۰ دستگاه ج) D

۸۹- با توجه به نمودار زیر، حروف A، B و C بیانگر کدام مفاهیم اقتصادی هستند و کدام توضیح در رابطه با این نمودار صحیح است؟

۱) A (قیمت)، B (مقدار تقاضا)، C (منحنی تقاضا) - مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه‌ای عکس

دارد، به طوری که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش می‌یابد و بالعکس.

۲) A (قیمت)، B (مقدار عرضه)، C (منحنی عرضه) - طبق قانون عرضه، با افزایش قیمت، مقدار عرضه از

هر کالا افزایش می‌یابد و بالعکس.

۳) A (مقدار عرضه)، B (قیمت)، C (منحنی عرضه) - طبق قانون عرضه، با افزایش قیمت، مقدار عرضه از هر کالا کاهش می‌یابد و بالعکس.

۴) A (مقدار تقاضا)، B (قیمت)، C (منحنی تقاضا) - مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه‌ای مستقیم دارد، به طوری که با افزایش قیمت، مقدار

تقاضا افزایش می‌یابد و بالعکس.

۹۰- کدام گزینه جاهای خالی جدول زیر را، به ترتیب حروف الفبا تکمیل می‌کند؟

در این بازار هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار نیستند.	(ج)
(الف)	بازار انحصاری
(ب)	مناقصه

۱) خریداران در این بازار قیمت‌پذیرند و فروشندگان قیمت‌گذارند. - خریداران عمده کالا و خدمات آن را برگزار می‌کنند. - بازار رقابتی

۲) گاه به دلایل طبیعی، غیرقانونی یا قانونی، تعداد فروشندگان یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می‌شود. - فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها

این بازار را برگزار می‌کنند. - بازار رقابتی

۳) در بازار این محصول، تعداد فروشندگان به قدری زیاد است که حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار

کوچک خواهد بود. - نوعی از بازارهای حراجی است. - مزایده

۴) خریداران در این بازار قیمت‌پذیرند و فروشندگان قیمت‌گذارند. - بازار محصولاتی چون ماکارونی از این نوع است. - بازار انحصاری

محل انجام محاسبات

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۱۶ آذر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، هادی زمانیان، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۳۰ دقیقه

۲۵۱- مفهوم مصراع «سخت می‌گیرد جهان بر مردمان سخت‌کوش» به کدام گزینه نزدیکتر است؟

- (۱) کار دشوار نگیرند بدین آسانی
(۲) دشوار از آموختن گشت آسان
(۳) گناه توست که بر خود گرفته‌ای دشوار
(۴) هر چه آسان یافتی آسان دهی

۲۵۲- کدام ضرب‌المثل مفهوم متفاوتی دارد؟

- (۱) هر که تنهاتر کم‌رنج‌تر
(۲) تنهایی به خدا برازنده است.
(۳) اوقات مکن ضایع و تنها بنشین
(۴) هیچ آفت نرسد گوشه‌ی تنهایی را

۲۵۳- در ترتیب «هار - تان - ییز - ؟» که شامل همین چهار کلمه است، کدام گزینه به جای علامت سؤال می‌نشیند؟

- (۱) هشت
(۲) دین
(۳) فند
(۴) تان

۲۵۴- ابتدا حروف الفبای فارسی را از راست به چپ می‌نویسیم و سپس حروف یک‌چهارم دوم را با همان ترتیب، با حروف یک‌چهارم پایانی جابه‌جا

می‌کنیم. حال سومین حرف سمت راست شانزدهمین حرف الفبا، چند نقطه‌ای است؟

- (۱) یک نقطه‌ای است.
(۲) دونقطه‌ای است.
(۳) سه نقطه‌ای است.
(۴) بی نقطه است.

حروف ابجد

برای ترتیب حروف عربی، شیوه دیگری به جز شیوه معمول و شناخته‌شده ما هم وجود دارد. در این روش، حروف عربی را به ترتیب «ا ب ج د - ه و ز - ح ط ی - ک ل م ن - س ع ف ص - ق ر ش ت - ث خ ذ - ض ظ غ» مرتب می‌کنند و به هر حرف، عدد خاصی را نسبت می‌دهند. جدایی بین حروفها برای به‌خاطر سپردن راحت‌تر آنها است. ارزش این عددها را در ارزش‌گذاری ابجد کبیر، در جدول زیر می‌بینید:

غ	ظ	ض	ذ	خ	ث	ت	ش	ر	ق	ص	ف	ع	س	ن	م	ل	ک	ی	ط	ح	ز	و	ه	د	ج	ب	ا
۱۰۰۰	۹۰۰	۸۰۰	۷۰۰	۶۰۰	۵۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۱۰۰	۹۰	۸۰	۷۰	۶۰	۵۰	۴۰	۳۰	۲۰	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

صفحه‌های مقدمه برخی کتابها یا چیدمان برخی عبارت‌ها به شکل «الف، ب، ج، د» بر همین اساس است. همچنین بر این اساس، می‌توان به کلمه‌ها هم عدد نسبت داد، برای مثال:

$$\text{علی} \Leftarrow \text{ع: } ۷۰ \quad \text{ل: } ۳۰ \quad \text{ی: } ۱۰ \quad \Leftarrow \text{علی: } ۱۱۰ = ۷۰ + ۳۰ + ۱۰$$

معمولاً تشدید را نمی‌شماریم. و تنوین‌ها را هم همین‌طور. حروف فارسی «پ چ ژ گ» را نیز به ترتیب معادل «ب ج ز ک» می‌گیریم.

* با توجه به متن بالا به سه سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۵۵- کدام عدد، ارزش عددی کلمه سه‌حرفی نام هیچ گل یا درختی نیست؟

- (۱) ۶
(۲) ۲۴
(۳) ۷۱
(۴) ۲۶۶

۲۵۶- ارزش عددی نام کدام حیوان عددی بزرگتر است؟

- (۱) خرچنگ
(۲) کرگدن
(۳) گراز
(۴) گورکن

۲۵۷- روی سنگ مزار شاعری مشهور به نام «اهلی شیرازی» ابیات زیر از قول یکی از دوستانش نوشته شده است:

«در میان شعرا و فضلا / پیر با صدق و صفا بود اهلی

رفت با مهر علی از عالم / پیرو آل عبا بود اهلی

سال فوتش ز خرد جستم گفت: / «پادشاه شعرا بود اهلی»»

بر این اساس اهلی شیرازی در کدام سال هجری وفات یافته است؟

- (۱) ۹۲۱
(۲) ۹۴۲
(۳) ۹۶۳
(۴) ۹۸۴

۲۵۸- میرزاحمود که برای اولین بار در پنجاهسالگی پدربزرگ شده بود، اکنون در هشتادسالگی چهار نوه دارد که اولی دو سال از دومی، دومی سه سال از

سومی و سومی چهار سال از چهارمی بزرگتر است. میانگین سن نوههای میرزاحمود اکنون کدام است؟

- (۱) ۲۳
(۲) ۲۴
(۳) ۲۵
(۴) ۲۶

۲۵۹- کاری را که مینا، نرگس، هما و الهه با هم در دو ساعت انجام می دهند، نرگس به تنهایی در ده ساعت و الهه به تنهایی در دوازده ساعت انجام

می دهند. این کار را مینا و هما با هم تقریباً در چند ساعت انجام می دهد؟

- (۱) ۳
(۲) ۴
(۳) ۵
(۴) ۶

۲۶۰- محلولی بیست لیتری از سه ماده «الف»، «ب» و «ج» داشتیم که نسبت حجم «الف» به «ب» سه به پنج و نسبت حجم «ب» به «ج» پنج به دو

بود. شخصی به خطا این محلول را در ظرفی ریخت که یازده لیتر از ماده «ب» در آن بود. حال اگر بخواهیم حجم ماده «ج» معادل یک چهارم از

حجم کل محلول باشد، بدون تغییر در حجم ماده «الف»، چند لیتر ماده «ج» را باید به ظرف اضافه کنیم؟

- (۱) ۳
(۲) ۴
(۳) ۵
(۴) ۶

۲۶۱- حاصل عبارت زیر برابر کدام گزینه است؟

$$\frac{1}{14} + \frac{1}{84} + \frac{1}{204} + \frac{1}{374} + \frac{1}{594}$$

(۲) $\frac{3}{7}$

(۱) $\frac{5}{54}$

(۴) $\frac{5}{14}$

(۳) $\frac{1}{2}$

۲۶۲- دو واحد پولی «الف» و «ب» ارزش یکسانی داشتند. ولی ارزش واحد پولی «الف» نسبت به واحد پولی «ج» به مرور بیست درصد کاهش و ارزش

پول «ب» نسبت به واحد پولی «ج» به مرور ده درصد افزایش یافته است. اکنون نسبت ارزش واحد پولی «الف» به «ب» کدام است؟

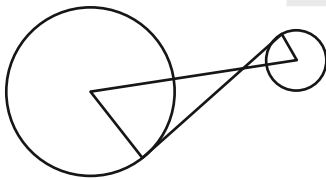
(۲) $\frac{8}{11}$

(۱) $\frac{7}{10}$

(۴) $\frac{5}{7}$

(۳) $\frac{3}{4}$

۲۶۳- در دو دایره به شکل زیر، خط بین مرکزها و خطی مماس بر دایرهها رسم کرده‌ایم. برای دانستن نسبت مساحت دایره بزرگ به مساحت دایره

کوچک، به کدام داده(ها) احتیاج داریم؟

(الف) شعاع دایره بزرگ سه برابر شعاع دایره کوچک است.

(ب) طول خط رسم شده بین دو مرکز یک‌ونیم برابر طول خط مماس مشترک است.

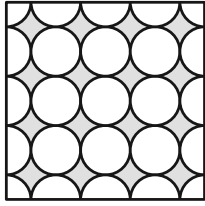
(۱) با هر یک از داده‌ها به تنهایی به پاسخ می‌رسیم.

(۲) فقط با یکی از داده‌ها به پاسخ می‌رسیم.

(۳) فقط اگر هر دو داده را داشته باشیم به پاسخ می‌رسیم.

(۴) با هر دو داده هم به پاسخ نمی‌رسیم.

۲۶۴- مساحت قسمت رنگی مربع زیر، چه کسری از کل شکل است؟ منحنی‌ها ربع دایره، نیم‌دایره یا دایره هستند.

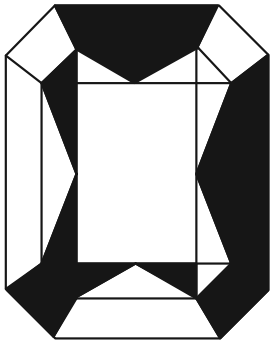
(۱) $1 - \frac{\pi}{16}$

(۲) $\frac{\pi}{16}$

(۳) $\frac{\pi}{4}$

(۴) $1 - \frac{\pi}{4}$

۲۶۵- اگر مساحت مستطیل کاملاً سفید درون شکل زیر، $\frac{3}{7}$ از کل مساحت شکل رسم شده باشد، چه کسری از کل شکل رنگی است؟ شکل کاملاً

مقارن است.

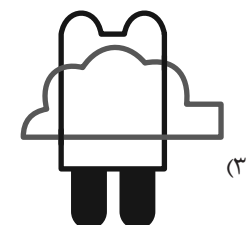
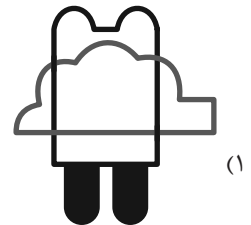
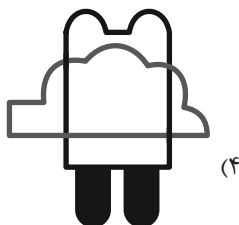
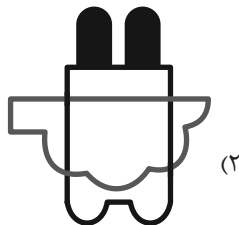
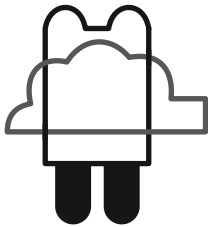
(۱) $\frac{1}{7}$

(۲) $\frac{3}{14}$

(۳) $\frac{2}{7}$

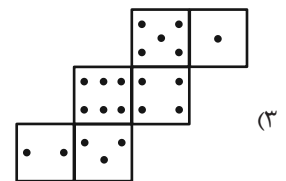
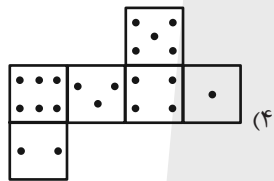
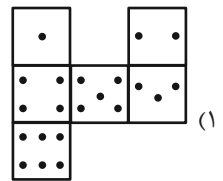
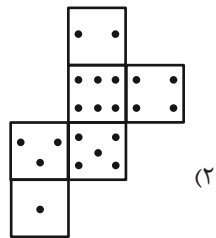
(۴) $\frac{3}{7}$

۲۶۶- چشم رسم شده زیر که پشت مجسمه است، مجسمه را به کدام شکل می‌بینند؟

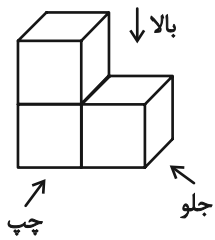

۲۶۷- در یک تاس استاندارد، مجموع تعداد نقاط دو وجه روبه روی یکدیگر عدد هفت است. از برگه کدام گزینه یک تاس استاندارد ساخته

می شود؟

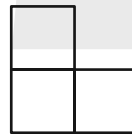
۲۶۸- در تصویر زیر، نمای شکلی سه بُعدی از سه جهت نشان داده شده است.

تصویر از بالا

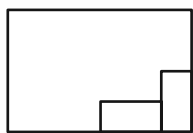

تصویر از جلو

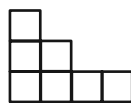

تصویر از چپ

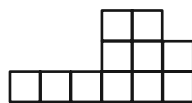
سه نمای حجم دیگری را به شکل زیر داریم:

تصویر از بالا

تصویر از جلو

تصویر از چپ

حجم داده شده حداقل از چند مکعب واحد تشکیل شده است؟

۳۲ (۴)

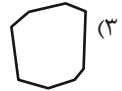
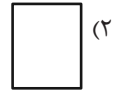
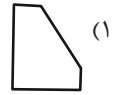
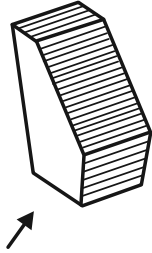
۳۱ (۳)

۳۰ (۲)

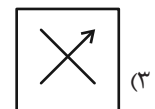
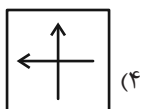
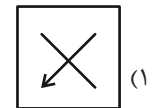
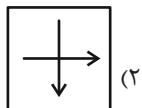
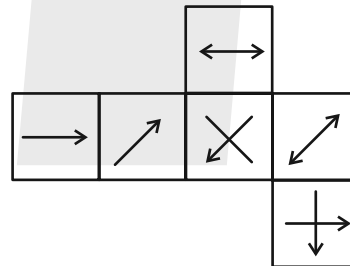
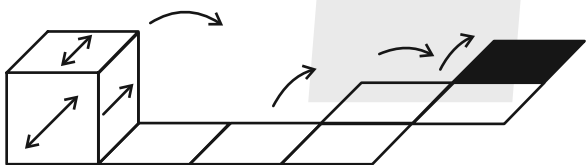
۲۷ (۱)

۲۶۹- در پرسش زیر گزینه‌ای را انتخاب کنید که تصویر سایه حجم صورت سؤال را روی دیوار، دقیق‌تر نشان می‌دهد. دقت کنید پرتوهای نور عمود به سطوح می‌تابند.

۲۷۰- از شکل گسترده زیر مکعبی ساخته‌ایم. اگر مکعب را طبق طرح زیر روی مسیر مشخص شده بغلتانیم و حرکت دهیم و در شکل نهایی بگذاریم، کدام گزینه وجه بالایی آن خواهد بود؟ پشت برگه کاملاً سفید است.

خودارزیابی توجه و تمرکز

آزمون ۱۶ آذر ۱۴۰۳

دانش آموز عزیز!

توجه و تمرکز برای یادگیری، مطالعه و دستیابی به موفقیت تحصیلی بسیار مهم است. این مهارت‌های شناختی دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا اطلاعات را دریافت کنند، روی کارها و تکالیف متمرکز بمانند و به طور موثر زمان و منابع خود را مدیریت کنند. بهبود توجه و تمرکز می‌تواند منجر به درک بهتر مطالب، نمرات بالاتر و به طور کلی تجربه یادگیری موثرتر شود. برای کمک به ارزیابی ظرفیت‌های توجه خود، از شما دعوت می‌کنیم با سوالات زیر خود را ارزیابی کنید. مهم است که به هر سؤال صادقانه پاسخ دهید. با درک نقاط قوت و زمینه‌های پیشرفت، می‌توانید برای ارتقای عملکرد تحصیلی خود قدم بردارید.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوالات از شماره ۲۷۱ شروع شده است.

۲۷۱. من می‌توانم هنگام مطالعه در یک محیط شلوغ، تمرکز خودم را حفظ کنم.
۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۲. وقتی که معلم سوالی را مطرح می‌کند، می‌توانم به سرعت به آن پاسخ دهم.
۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۳. در طول کلاس، می‌توانم به راحتی به موضوعات مختلف توجه کنم بدون اینکه سرگردان شوم.
۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۴. وقتی که در حال مطالعه برای امتحان هستم، می‌توانم به راحتی اطلاعات را به خاطر بسپارم.
۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۵. وقتی که در یک فعالیت گروهی شرکت می‌کنم، می‌توانم به راحتی بر روی وظایف خود تمرکز کنم.
۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۶. من می‌توانم بدون از دست دادن تمرکز، هم زمان درس بخوانم و به صحبت‌های کسی هم گوش دهم.
۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۷. وقتی که با حجم زیادی از تکالیف مواجه می‌شوم، می‌توانم بدون احساس استرس به آن‌ها رسیدگی کنم.
۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۸. هنگام نزدیک شدن به امتحانات، می‌توانم احساس استرس را کنترل کرده و آرام بمانم.
۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۹. آیا مایل هستید با کتاب جدید " پرورش توجه و تمرکز " برای بهبود دقت ، توجه و تمرکز خودتان آشنا شوید ؟
۱. خیر، نیازی ندارم   ۲. شاید   ۳. قبلاً آشنا شده ام   ۴. بله، بسیار علاقه مندم
۲۸۰. آیا مایل هستید فایل های صوتی و آموزشی برای بهبود توجه و تمرکز و کاهش استرس دریافت کنید ؟
۱. خیر، نیازی ندارم   ۲. شاید   ۳. بله ، اگر مفید و با کیفیت باشد   ۴. بله، بسیار علاقه مندم

پاسخنامه

دهم انسانی

۱۶ آذر ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف‌عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محسن جهان بخش، آروین حسینی، میثم خشنودی، حمیدرضا رستم نژاد، مسعود عباسی، زانبار محمدی	ریاضی و آمار (۱)
صالح بهاری، سعید جعفری، اکرم رسا، ابوالفضل عباس زاده، فاطمه عبدالوند، سعید کرمی، محمد مالک	علوم و فنون ادبی (۱)
راضیه ابراهیمی نژاد، یاسین ساعدی، فرهاد منوچهری، شیلا هاشمیان	جامعه‌شناسی (۱)
ابوطالب درانی، امیدرضا عاشقی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیروودی، افشین کرمان فرد، آیدین مصطفی زاده	عربی، زبان قرآن (۱)
برگزیده از کتاب جامع	عربی، زبان قرآن (۱) - سؤال‌های «آشنا»
راضیه ابراهیمی نژاد، امیررضا پرویزی، فاطمه عزیزی، امیرحسین کاروین	تاریخ (۱) و جغرافیای ایران
جواد پاکدل، طهورا ره‌انجام، سالار صفایی، محمد قاسمی، پارسا وکیلی	منطق
سارا شریفی، علی صیدی، احسان عالی نژاد، سپیده فتح‌الهی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران استاد	ویراستاران رتبه برتر	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، احسان غنی‌زاده	سید عارف خبیری	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	حسن اصحابی	حسن اصحابی	الهام محمدی	فاطمه جمالی، مهرزاد مشایخی امیرمحمد قلعه‌کاهی	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	یاسین ساعدی	سید عارف خبیری زهره قصری، امیررضا کرمی پور	سجاد حقیقی پور
عربی، زبان قرآن (۱)	آرمین ساعدپناه	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس پور، آیدین مصطفی زاده	زهره قصری	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	محدثه صفاری	محدثه صفاری	زهره دامیار، فاطمه عزیزی	زهره قصری	عطیه محلوچی
منطق	مرضیه محمدی	مرضیه محمدی	فرهاد علی نژاد، محمدعلی یوسفی، سمیرا معروف	سید عارف خبیری، امیررضا کرمی پور، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	مرضیه محمدی، محمدعلی یوسفی	مریم خسروی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهره دامیار
مسئول دفترچه	مهدیه ملاصالحی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سجاد حقیقی پور
حروف چین و صفحه‌آرا	زهره تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ریاضی و آمار (۱)

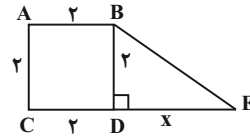
۱- گزینه «۳»

(میثم فشنوری)

اندازه قطر مربع $\sqrt{8}$ واحد است، پس:

$$a^2 + a^2 = (\sqrt{8})^2 \Rightarrow 2a^2 = 8 \Rightarrow a^2 = 4 \xrightarrow{a>0} a = 2$$

حال داریم:

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{2 \times x}{2} = x$$

$$2^2 = \frac{1}{3}x + 3 \Rightarrow 4 = \frac{1}{3}x + 3 \Rightarrow \frac{1}{3}x = 1 \Rightarrow x = 3$$

مساحت مثلث برابر ۳ و مساحت مربع برابر ۴ است، پس مساحت دوزنقه برابر است با:

$$7 = 4 + 3 = \text{مساحت مربع} + \text{مساحت مثلث} = \text{مساحت دوزنقه}$$

در نتیجه:

$$\frac{\text{مساحت دوزنقه}}{\text{مساحت مربع}} = \frac{7}{4} = 1.75$$

(معارفه و مسائل توصیفی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۲- گزینه «۴»

(همیدرضا رستم‌نژاد)

برای حل معادله $x^2 - 6x + 4 = 0$ به روش مربع کامل به صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$x^2 - 6x = -4 \xrightarrow{+9} x^2 - 6x + 9 = 5 \Rightarrow (x-3)^2 = 5$$

حال با مقایسه عبارت بالا و معادله $(x + \frac{a}{3})^2 = \frac{b}{4}$ نتیجه می‌گیریم:

$$\begin{cases} \frac{a}{3} = -3 \Rightarrow a = -9 \\ \frac{b}{4} = 5 \Rightarrow b = 20 \end{cases} \Rightarrow b - a = 20 - (-9) = 29$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۷)

۳- گزینه «۲»

(مسعود عباسی)

برای داشتن ریشه مضاعف باید $\Delta = 0$ باشد، پس:

$$\begin{cases} a = 3 \\ b = k \Rightarrow \Delta = b^2 - 4ac = 0 \Rightarrow (k)^2 - 4 \times 3 \times 12 = 0 \\ c = 12 \end{cases}$$

$$\Rightarrow k^2 - 144 = 0 \Rightarrow k^2 = 144 \Rightarrow k = \pm 12$$

با توجه به صورت سؤال که ریشه مضاعف، منفی است، داریم:

$$\text{ریشه مضاعف} = -\frac{b}{2a} = \frac{-k}{2 \times 3} = \frac{-k}{6}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{قق} = -2 = \frac{-12}{6} \Rightarrow \text{ریشه مضاعف} = 12 \rightarrow k = 12 \\ \text{غقق} = 2 = \frac{-(-12)}{6} \Rightarrow \text{ریشه مضاعف} = -12 \rightarrow k = -12 \end{cases}$$

بنابراین:

$$k + \text{ریشه مضاعف} = 12 + (-12) = 0$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۷ تا ۲۹)

۴- گزینه «۴»

(زانیار مموری)

اگر مجموع ریشه‌های یک معادله درجه دوم صفر باشد، پس آن معادله دو ریشه قرینه دارد و در نتیجه؛ ضریب x برابر صفر است:

$$m^2 + 3m - 4 = 0 \xrightarrow{\text{جمع ضرایب برابر صفر است}} \begin{cases} m = 1 \\ m = \frac{c}{a} = -4 \end{cases}$$

$$m = 1: 2x^2 + 3 = 0 \quad \text{معادله جواب ندارد.}$$

$$m = -4: 2x^2 - 2 = 0$$

پس فقط $m = -4$ قابل قبول است.

نکته: در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، اگر $a + b + c = 0$ باشد،

ریشه‌های معادله $1, \frac{c}{a}$ هستند.

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۷ تا ۲۹)

۵- گزینه «۲»

(مهن جهان‌بفش)

ابتدا مساحت مستطیل را از روی شکل به دست آورده و برابر ۶۰ قرار می‌دهیم و a را محاسبه می‌کنیم:

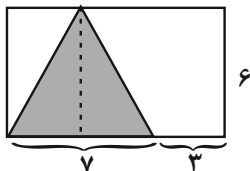
$$(a+2)(2a-1+a-1) = 60 \Rightarrow (a+2)(3a-2) = 60$$

$$\Rightarrow 3a^2 + 4a - 4 = 60$$

$$\Rightarrow 3a^2 + 4a - 64 = 0 \Rightarrow \Delta = 16 - 4(3)(-64) = 784$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{قق} = 4 = \frac{-4 + \sqrt{784}}{2(3)} = \frac{-4 + 28}{6} \\ \text{غقق} = \frac{16}{3} = \frac{-4 - \sqrt{784}}{2(3)} = \frac{-4 - 28}{6} \end{cases}$$

اندازه‌ها در شکل به صورت زیر است:

$$\frac{6 \times 7}{2} = 21$$

مساحت مثلث برابر است با:

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

۶- گزینه «۳»

(آروین حسینی)

ابتدا جواب معادله گویا را به دست می آوریم:

$$\frac{2x^2}{x-3} - \frac{2x+12}{x-3} = 3x \Rightarrow \frac{2x^2 - 2x - 12}{x-3} = 3x$$

طرفین وسطین $\rightarrow 2x^2 - 2x - 12 = 3x^2 - 9x$

$$\Rightarrow x^2 - 7x + 12 = 0 \Rightarrow (x-3)(x-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=3 \text{ ق ق} \\ x=4 \text{ ق ق} \end{cases}$$

$x=3$ قابل قبول نیست، چون ریشه مخرج است.

تفاضل جواب از معکوس جواب برابر است با:

$$x=4 \Rightarrow \frac{1}{4} - 4 = \frac{1-16}{4} = -\frac{15}{4}$$

(معادله های شامل عبارت های گویا، صفحه های ۳۴ و ۳۵)

۷- گزینه «۲»

(زانیار ممدری)

معادله گویا به ازای ریشه های مخرج جواب ندارد:

$$\frac{m-1}{3x} = \frac{2-x}{x(x-3)} \xrightarrow{x \neq 0} \frac{m-1}{3} = \frac{2-x}{x-3}$$

طرفین وسطین $\rightarrow mx - 3m - x + 3 = 6 - 3x$

$$(m+2)x = 3m+3 \Rightarrow x = \frac{3m+3}{m+2}$$

اگر $m = -2$ باشد، مخرج برابر صفر می شود و معادله جواب ندارد.

اگر $x = \frac{3m+3}{m+2}$ برابر ریشه های مخرج شود، معادله ریشه ندارد:

$$1) \frac{3m+3}{m+2} = 0 \Rightarrow 3m+3 = 0 \Rightarrow m = -1$$

$$2) \frac{3m+3}{m+2} = 3 \Rightarrow 3m+3 = 3m+6 \Rightarrow 0 = 3$$
 معادله جواب ندارد $= 3$

پس فقط دو مقدار برای m وجود دارد.

(معادله های شامل عبارت های گویا، صفحه های ۳۴ و ۳۵)

۸- گزینه «۱»

(مسعود عباسی)

فرض کنیم کارگر A به تنهایی در x روز این کار را انجام دهد، پس کارگر B به تنهایی در $x+10$ روز این کار را انجام می دهد.

پس کارگر A در هر روز $\frac{1}{x}$ کار و کارگر B در هر روز، $\frac{1}{x+10}$ کار را

انجام می دهند. در ۵ روز اول کارگر A به تنهایی $\frac{5}{x}$ کار را انجام می دهد.

ولی در ۹ روز بعدی هر دو با هم کار می کنند، که سهم A برابر $\frac{9}{x}$ و سهم

B برابر $\frac{9}{x+10}$ است، در نتیجه:

$$\frac{5}{x} + \left(\frac{9}{x} + \frac{9}{x+10}\right) = 1 \rightarrow \frac{14}{x} + \frac{9}{x+10} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{14x+140+9x}{x(x+10)} = 1$$

طرفین وسطین $\rightarrow 14x+140+9x = x(x+10)$

$$\Rightarrow 23x+140 = x^2+10x$$

$$\Rightarrow x^2+10x-23x-140 = 0 \Rightarrow x^2-13x-140 = 0$$

$$\Rightarrow (x-20)(x+7) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x=20 \text{ ق ق} \\ x=-7 \text{ غ ق ق} \end{cases}$$

(معادله های شامل عبارت های گویا، صفحه های ۳۳ تا ۳۸)

۹- گزینه «۲»

(آروین حسینی)

تنها مورد (د) نادرست است؛ چون همه مسلمانان یک قبله دارند، پس چنین رابطه ای تابع است.

(مفهوم تابع، صفحه های ۴۶ و ۴۷)

۱۰- گزینه «۴»

(مسئله بیان بخش)

در نمودار، عدد ۴ به دو مقدار ۹ و $k+2$ نسبت داده می شود، پس باید با هم برابر باشند:

$$k+2=9 \rightarrow k=7$$

عدد ۷ هم به دو مقدار ۱۰ و $m+4$ نسبت داده شده، پس باید با هم برابر باشند:

$$m+4=10 \rightarrow m=6$$

حال با قرار دادن مقادیر k و m می بینیم که عدد ۱ به دو مقدار ۱۰ و n نسبت داده می شود، پس این دو هم برابر باشند؛ یعنی $n=10$ است، در نهایت داریم:

$$\frac{m \times n}{k} = \frac{6 \times 10}{7} = \frac{60}{7}$$

(مفهوم تابع، صفحه های ۴۰ تا ۴۹)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- گزینه «۲»

(اکثر ۳ رس)

ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با این دولت پدید آمد.

(تاریخ ادبیات، صفحه ۴۰)

۱۲- گزینه «۲»

(معمد مالک)

این اندیشوران و ادیبان در دوره سامانی می‌زیستند؛ نه ساسانی.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳- گزینه «۲»

(سعیدکرمی)

بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافته است.

تشریح موارد نادرست:

گزینه «۱»: قسمت دوم عبارت درست است.

گزینه «۳»: اصل کتاب را «محمدبن جریر طبری» نوشته است. - قسمت دوم درباره تاریخ بلعمی نیست و مربوط به شاهنامه ابومنصوری است.

گزینه «۴»: قسمت اول مربوط به شاهنامه ابومنصوری است.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۴- گزینه «۴»

(صالح بهاری)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واج‌آرایی صامت «د، ت، س» و مصوت «ا»

گزینه «۲»: واج‌آرایی صامت «ر، س» و مصوت «ب»

گزینه «۳»: واج‌آرایی صامت «ر، س» و مصوت «ا»

گزینه «۴»: واج‌آرایی صامت «ن»

(بدیع لفظی، صفحه ۲۶)

۱۵- گزینه «۳»

(فاطمه عبدالوند)

«خیاط باد صبا» اضافه تشبیهی است و تضاد و تکرار در این بیت وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تکرار واژه «عهد» تکرار شده است.

گزینه «۲»: تضاد: «قبض و بسط» و «گریه و خنده»

گزینه «۴»: تکرار: واژه «دفترا»، تضاد: «پایان و باقی»

(بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۶- گزینه «۱»

(ابوالفضل عباس زاده)

ت	ب	سی	س	من	ب	ران	را
U	U	-	U	-	U	-	-
پ	ک	نار	ذر	گر	رف	تی	
U	U	-	U	-	-	-	

ن	ف	سی	ک	نار	بگ	شا	ب
U	U	-	U	-	U	-	U
ن	گر	ک	نا	ر	دی	گر	
U	-	U	-	U	-	-	

(موسیقی شعر، صفحه ۴۷)

۱۷- گزینه «۱»

(سعید جعفری)

هجای پایان مصراع اگر کشیده باشد، باید آن را بلند به شمار آوریم؛ پس به سراغ هجاهای پایان مصراع‌ها می‌رویم: (ز آن ک)

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۵۱)

۱۸- گزینه «۳»

(سعید جعفری)

وزن غم‌انگیز است و هجاهای کشیده در واژه‌های «تمام، ناچار، گفتنی‌ست» وجود دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وزن غم‌انگیز است؛ هجاهای کشیده در واژه‌های «برخاستیم، هست» وجود دارد.

گزینه «۲»: وزن شعر ملایم و شاد است.

گزینه «۴»: وزن کاملاً شاد است.

(موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۹- گزینه «۲»

(معمد مالک)

کنایه: سیاه افتادن رنگ گلیم کنایه از بدبختی / واج‌آرایی: مصوت «ا» تکرار شده است. / ابیات فاقد تلمیح است.

(ترکیبی)

۲۰- گزینه «۲»

(ابوالفضل عباس زاده)

مفهوم بیت صورت سؤال: سخنان تأثیرات مختلفی دارند؛ چه بسا که یک مفهوم یا معنا را بتوان با الفاظ و کلمات مختلف بیان کرد و تأثیرات متفاوتی بر مخاطب گذاشت.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سخن باید در جای خود گفته شود.

گزینه «۳»: ارتباطی با مفهوم صورت سؤال ندارد و سخن درباره عشق است.

گزینه «۴»: تأکید بر گفتن سخن تازه است.

(مفهومی)

جامعه‌شناسی (۱)

۲۱- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: پیامدهای غیرارادی کنش، قطعی است و حتماً انجام می‌شود.
گزینه «۲»: کنش انسان‌ها برخلاف فعالیت سایر مخلوقات، معنادار است.
گزینه «۳»: فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب و گردش خون، کنش محسوب نمی‌شوند؛ زیرا فعالیت‌هایی غیرارادی هستند.

(کنش‌های ما، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷)

۲۲- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

بررسی عبارات:

- دانش‌آموزی که در مراسم عروسی به تصادفی که برای دوستش رخ داد، فکر می‌کند. (کنش درونی)
- برای رسیدن به عدالت، باید از فسادهای اخلاقی و اجتماعی پیشگیری کرد. (ارزش اجتماعی)
- خردترین پدیده اجتماعی است. (کنش اجتماعی)
- در ژاپن تعظیم کردن و سر خود را پایین آوردن، نشانه احترام به طرف مقابل است. (هنجار اجتماعی)

(پدیده‌های اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

۲۳- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

بررسی عبارات:

- ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.
- ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های «جامعه‌پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می‌سازند.

(پدیده‌های اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۴- گزینه «۲»

(شیلا هاشمیان)

اقدامات شتاب‌زده انسان در طبیعت، مانند خسارت‌زدن به جنگل‌ها و آلودگی محیط‌زیست ناشی از اقدامات نابخردانه انسان‌ها است و این موضوع نشان‌دهنده تأثیر جهان اجتماعی انسان‌ها بر جهان طبیعت می‌باشد.

(جهان اجتماعی، صفحه ۲۶)

۲۵- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۱)

معیار شناسایی پدیده‌های جهان اجتماعی، ارتباط داشتن با زندگی اجتماعی انسان است که براساس این قاعده، کنش‌های اجتماعی انسان‌ها و پیامدهای آن‌ها (پدیده‌های اجتماعی)، به جهان اجتماعی تعلق می‌گیرند.

(جهان اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۲۶- گزینه «۲»

(فرهاد منوچهری)

تشریح موارد نادرست:

- بدن انسان و جامعه، گرچه شباهت‌های زیادی با یکدیگر دارند، اما کاملاً مانند هم نیستند؛ برای مثال، کار تشریح که روی بدن انسان شکل می‌گیرد، در جامعه قابل انجام نیست.
- تمامی پدیده‌های اجتماعی هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این رو هیچ یک از اعضای جهان اجتماعی، فاقد معنا نیستند.
- دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است؛ ولی از این استعداد بهره‌چندانی نمی‌برد، از بُعد ذهنی زندگی خود غافل است.
- لایه‌های عمیق جهان اجتماعی، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.

(ایزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۵)

۲۷- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۷)

پدیده‌های اجتماعی را می‌توان براساس اندازه و دامنه (خرد و کلان) و ذهنی یا عینی بودن، تقسیم کرد.
- اعتماد اجتماعی و متأثر شدن از خبر آتش‌سوزی کشتی سانچی، پدیده‌هایی ذهنی و کلان هستند.
- مراقبت از اموال عمومی، پدیده‌ای عینی و کلان است.
- علاقه به پوشیدن لباس‌هایی با رنگ‌های خاص، پدیده‌ای خرد و ذهنی است.

(ایزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۸- گزینه «۳»

(راضیه ابراهیمی‌نژاد)

- رفتار سایر موجودات زنده، ناآگاهانه یا غریزی است؛ ولی جهان اجتماعی را انسان آگاه و خلاق پدید می‌آورد.
- با ظهور اسلام، عقاید و ارزش‌های بنیادین جوامع جاهلی نابود شد و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت. به این ترتیب، زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد.

(جهان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۲۹- گزینه «۳»

(راضیه ابراهیمی‌نژاد)

بررسی عبارات:

الف) یکی از مهم‌ترین ایرادها به خودمداری فرهنگ غرب، توسط مردم‌شناسان مطرح شد.
ب) تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و هم‌چنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها موجب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
ج) در جوامع آپارتاید، ملاک برتری افراد نژاد آن‌هاست.

(جهان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۳۰- گزینه «۴»

(راضیه ابراهیمی‌نژاد)

تشریح موارد نادرست:

- فرهنگ از طریق تربیت منتقل می‌شود؛ نه وراثت.
- دورکیم، حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند؛ جوامع مکانیکی و جوامع ارگانیکی. در جوامع مکانیکی، تقسیم کار گسترده شکل نگرفته و به شکل ساده و ابتدایی است؛ ولی در جوامع ارگانیکی، تقسیم کار گسترده صورت گرفته است.

(جهان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۲)

عربی، زبان قرآن (۱)

۳۱- گزینه ۲»

(امیررضا عاشقی)
 «ذک»: آن (رد گزینه «۳») / «کیف»: چگونه (رد گزینه «۴») / «یجّهزه»: او را مجهّز می کند (رد گزینه «۱») / «بمساعدة مواعظه»: به کمک پندهای خود (رد گزینه «۳») / «یکون المعلّمون»: معلّمان ... می باشند (رد گزینه «۴») / «کضیاء»: هم چون نوری (رد گزینه های «۱ و ۳») / «طریقه»: راهش (رد گزینه های «۱ و ۳») / «حتّی یصیروه»: تا او را ... بگردانند (رد گزینه «۴») (ترجمه، ترکیبی)

۳۲- گزینه ۴»

(آبرین مصطفی زاده)
 «الکلاب»: سگ ها (رد گزینه های «۱ و ۲») / «تقدر علی سماع»: (در این جا) قادر به شنیدن ... هستند، می توانند ... بشنوند (رد گزینه های «۱ و ۲») / «الأصوات الّتی»: صداهایی که (رد گزینه های «۱ و ۳») / «منها»: (در این جا) از آن ها (رد گزینه های «۱ و ۲») / «أربعین قدماً»: چهل پا (واحد اندازه گیری طول) (ترجمه، صفحه ۲۸)

۳۳- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیرووری)
 «تَنصَحُ»: پند می دهد، پند می دهی (رد گزینه «۴») / «یرمی»: پرت می کند (رد گزینه های «۳ و ۴») / «التّفايات»: زباله ها / «فی غیر مکانها»: در غیر مکان آن (رد گزینه های «۱ و ۳») / «أ لیس»: آیا ... نیست / «هذا»: این («همان» اضافی است؛ رد گزینه «۴») / «احتراماً للمواطنين»: احترام به شهروندان (رد سایر گزینه ها) (ترجمه، صفحه ۲۰)

۳۴- گزینه ۴»

(مصطفی قریمی فرد)
تشریح گزینه های دیگر:
 گزینه «۱»: «متحفّ هذه المدينة الكبير»: موزه بزرگ این شهر / «للمرّة الثانية»: برای بار دوم
 گزینه «۲»: «ثمانية و سبعون»: هفتاد و هشت
 گزینه «۳»: «ساعتین اثنتین»: دو ساعت / «المکيف الثالث»: کولر سوم (ترجمه، ترکیبی)

۳۵- گزینه ۳»

(آبرین مصطفی زاده)
 «مردم ... افتادن ماهی ها را جشن می گیرند»: يحتفل الناس بتساقط الأسماك، الناس يحتفلون بتساقط الأسماك (رد سایر گزینه ها) / «سالانه»: سنویاً (رد گزینه های «۲ و ۴») / «آن را ... می نامند»: بسمونه (رد گزینه «۲») / «جشنواره باران ماهی»: مهرجان مطر السمک (رد گزینه «۱») (تعریب، صفحه ۳۴)

۳۶- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیرووری)
 مفهوم عبارت گزینه «۲» به این موضوع اشاره دارد که نباید چیزی را از روی ظاهرش قضاوت کرد، در عبارت صورت سؤال نیز ذکر شده است که مورچه علی رغم جثّه کوچکش توان بسیار زیادی دارد.
 (مفهوم، صفحه ۲۸)

۳۷- گزینه ۴»

(ابوطالب درانی)
 ترجمه عبارت: «ستون ها: جمع «العمود» است و انواع مختلفی مانند تیر برق دارد.»

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: «ناق ها: جمع «الحجر» و به معنای سنگ در فارسی است.» (نادرست است).
 گزینه «۲»: ترجمه عبارت: «کولر: وسیله ای است که آن را برای خلاص شدن از سرمای زمستان استفاده می کنیم.» (نادرست است).
 گزینه «۳»: ترجمه عبارت: «سرویس بهداشتی: مکانی است که در آن آب های فراوان برای کشاورزی جاری می شود.» (نادرست است).
 (واژگان، ترکیبی)

۳۸- گزینه ۱»

(افشین کریمیان فرد)
 در این گزینه «تلامیذ» جمع مکسر و «المعلّمون» جمع مذکر سالم می باشد.
تشریح گزینه های دیگر:
 گزینه «۲»: «المعلّمت»، «المسابقات» و «فائزات» جمع مؤنث سالم هستند.
 گزینه «۳»: جمع مکسر و یا جمع سالمی در این گزینه وجود ندارد.
 گزینه «۴»: «المؤمنون» و «صالحون» جمع مذکر سالم هستند.
 (قواعد - انواع جمع، مشابه تمرین چهارم صفحه ۱۱۳)

۳۹- گزینه ۳»

(کتاب جامع)
 بعد از عددهای «۳ تا ۱۰» محدود باید به صورت جمع باشد؛ اما در گزینه های «۱، ۲ و ۴» محدود به صورت مفرد آمده است.
 (قواعد - اعداد از ۱ تا ۱۰، صفحه های ۲۲ و ۲۳)

۴۰- گزینه ۳»

(مصطفی قریمی فرد)
 «استکتوا» ثلاثی مجرد، «استمعوا» از باب «افتعال» و «تتعلّموا» از باب «تفعل» است.
تشریح گزینه های دیگر:
 گزینه «۱»: «یستفید» از باب «استفعال» است.
 گزینه «۲»: «نسترجع» از باب «استفعال» است.
 گزینه «۴»: «استکبر» از باب «استفعال» است.
 (قواعد - ثلاثی مزید، صفحه های ۳۶ و ۳۷)

عربی، زبان قرآن (۱) - سؤال‌های «آشنا»

۴۱- گزینه ۴

(کتاب جامع)
«الأسماك المُختلفة»: ماهیان مختلف / «كأنت تعيش»: (در این جا) زندگی می‌کردند / «فی نهر»: در رودخانه‌ای / «قرب مدینتنا»: نزدیک شهر ما / «لمدة سبع سنين»: به مدت هفت سال
(ترجمه، ترکیبی)

۴۲- گزینه ۲

(کتاب جامع)
«المدارس»: مدرسه‌ها / «الهواتف»: تلفن‌ها / «مستشفيات»: بیمارستان‌ها / «المتاحف»: موزه‌ها / «المكتبات»: کتاب‌خانه‌ها / «مِن»: از / «المرافق العامة»: تأسیسات عمومی
(ترجمه، صفحه ۱۹)

۴۳- گزینه ۳

(کتاب جامع)
«بطارية سيارتي»: باتری خودروی من / «لا تعمل جيداً»: خوب کار نمی‌کند / «علی أن أبدلها»: باید آن را تعویض کنم / «بطارية أخرى»: با باتری دیگری / «سريعاً»: سریع
(ترجمه، ترکیبی)

۴۴- گزینه ۳

(کتاب جامع)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: «عمل «تسقط» باید به صورت ماضی (سَقَطْتَ) بیاید.
گزینه ۲: «الحدائق» جمع است و باید به صورت مفرد (الحدیقة) بیاید.
گزینه ۴: «پس از آن» تعریب نشده است.
(تعریب، ترکیبی)

۴۵- گزینه ۴

(کتاب جامع)
«أطفاً»: خاموش کرد» با «زَمَى»: پرت کرد» متضاد نیست.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه ۱: «نَصَحَ» و «وَعَظَّ» هر دو به معنای «پند داد» مترادف هستند.
گزینه ۲: «فارغ: خالی» و «مملوء: پر» متضاد هستند.
گزینه ۳: «تعیش» و «تسكن» هر دو به معنای «زندگی می‌کند» مترادف هستند.
(واژگان، ترکیبی)

ترجمه متن درک مطلب:

کلاغ در همه نقاط جهان زندگی می‌کند و رنگ‌های مختلفی دارد. بیشتر مردم، کلاغ را به دلیل رنگ سیاهش پرنده بدیمنی به‌شمار می‌آورند. او می‌تواند خودش را در تاریکی شب از جغدی که شبانه پرواز می‌کند، پنهان کند. او به دفن مردگانش به تنهایی اقدام می‌کند و دادگاه‌هایی دارد و هر جرمی مجازات مخصوصش را دارد. او پرنده‌ای است که زیبایی را دوست دارد و هر چیز زینت‌شده‌ای را جمع می‌کند.

۴۶- گزینه ۲

(کتاب جامع)
ترجمه عبارت: «کلاغ مردگانش را به کمک دوستانش دفن می‌کند.»
(نادرست است.)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «ترجمه عبارت: «رنگ سیاه کلاغ به او کمک می‌کند تا دشمنش او را نبیند.»

گزینه ۳: «ترجمه عبارت: «کلاغ در زندگی‌اش قوانین مخصوصی دارد.»

گزینه ۴: «ترجمه عبارت: «رنگ کلاغ فقط سیاه نیست.»

(درک مطلب، ترکیبی)

۴۷- گزینه ۴

(کتاب جامع)
ترجمه عبارت: «چرا بیشتر مردم کلاغ را پرنده بدیمنی به‌شمار می‌آورند؟ به‌سبب رنگ سیاهش.»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «ترجمه عبارت: «به‌سبب رنگ‌های مختلفش.»

گزینه ۲: «ترجمه عبارت: «به‌دلیل دفن کردن مردگانش.»

گزینه ۳: «ترجمه عبارت: «به‌دلیل بسیاری‌اش در جهان.»

(درک مطلب، ترکیبی)

۴۸- گزینه ۱

(کتاب جامع)
ترجمه عبارت: «کلاغ می‌تواند در شب خودش را از جغد پنهان کند.»
(صحیح است.)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «ترجمه عبارت: «جغد در شب دوست کلاغ است.»

گزینه ۳: «ترجمه عبارت: «کلاغ زیبایی را هرگز دوست ندارد.»

گزینه ۴: «ترجمه عبارت: «کلاغ فقط در قاره آسیا زندگی می‌کند.»

(درک مطلب، ترکیبی)

۴۹- گزینه ۳

(کتاب جامع)
«بَعَثِرَ» فعل مضارع صیغه مفرد مذکر غائب (لغائب) می‌باشد و متعدی به‌شمار می‌رود. هم‌چنین این فعل ثلاثی مزید از باب «إففعال» است و مصدرش «إعتبار» می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «مِن باب تفعیل مصدره تعبیر» نادرست است.

گزینه ۲: «لِاللغائین» نادرست است.

گزینه ۴: «فعل ماضی» نادرست است.

(تفصیل صرفی، ترکیبی)

۵۰- گزینه ۲

(کتاب جامع)
«الأسود» اسم، مفرد و مذکر است و نقش آن صفت برای «لون» می‌باشد.
(تفصیل صرفی و محل اعرابی، ترکیبی)

تاریخ (۱)

۵۱- گزینه «۲»

(فاطمه عزیززی)

منابع دست اول یا اصلی:

به همه آثار تاریخی گفته می‌شود که در زمان وقوع حادثه یا نزدیک‌ترین زمان به وقوع آن، نوشته شده‌اند. به عبارت دیگر، نویسندگان این نوع منابع، خود ناظر رویدادها بوده‌اند یا شرح ماجرا را از شاهدان واقعه شنیده‌اند. علاوه بر منابع مکتوب، تمامی آثار باستانی و تاریخی، شامل بناها، ابزارها، اشیاء، سنگ‌نگارها و سنگ‌نوشته‌ها، سکه‌ها و هر وسیله‌ای که از گذشته به‌جای مانده است، منبع دست اول محسوب می‌شوند.

منابع دست دوم یا فرعی:

به همه تحقیقات و آثار تاریخی گفته می‌شود که بر پایه منابع دست اول پدید آمده‌اند؛ مانند رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها.

(تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۸ و ۹)

۵۲- گزینه «۱»

(فاطمه عزیززی)

نیاکان ما به اتکای آگاهی و دلیستگی به زبان و فرهنگ خویش، توانسته‌اند در برابر حوادث عظیمی هم‌چون حمله اسکندر مقدونی و تهاجم ویرانگر مغولان و سایر هجوم‌های خارجی، دوام بیاورند و مانع فروپاشی جامعه و فرهنگ ایرانی شوند.

(تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۱۱)

۵۳- گزینه «۱»

(کتک‌ور سراسری ۱۳۰۰)

درگاه‌شماری اوستایی دوره ساسانی، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد، سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنج‌جه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.

(تاریخ؛ زمان و مکان، صفحه ۱۵)

۵۴- گزینه «۴»

(کتک‌ور سراسری نوبت اول ۱۳۰۲ - ری ماه)

در نتیجه تولید مازاد بر نیاز، داد و ستد میان روستاهای دور و نزدیک به تدریج آغاز شد. رونق داد و ستد، زمینه آشنایی مردم مناطق مختلف را با آداب و رسوم، مهارت‌ها و اندیشه‌های یکدیگر فراهم آورد.

(پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۴)

۵۵- گزینه «۴»

(فاطمه عزیززی)

- از ویرانه‌های تمدن سانس، ابزارها، ظرف‌ها، آثار هنری، مجسمه‌ها و زیورآلاتی کشف شده است که بیانگر شکوفایی صنعت و هنر آن دوره است.
- در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.

- تمدن چین مانند سومر و مصر، در آغاز شامل چندین دولت-شهر بود که بر هر قسمت از آن، جنگاورانی حکومت می‌کردند.

- وجود برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات موهنجودارو و هاراپا نشان می‌دهد که این مراکز با یکدیگر داد و ستد داشته‌اند.

(هند و چین، صفحه‌های ۴۳، ۴۶ و ۴۷)

۵۶- گزینه «۱»

(الف) یونان و روم

(ب) بین‌النهرین

(ج) مصر

(د) هند

(راضیه ابراهیمی نژاد)

(ترکیبی جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۳۶، ۴۰، ۴۳ و ۵۸)

۵۷- گزینه «۴»

(فاطمه عزیززی)

مینوسیان قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه‌گذاری کرده بودند. آنان قومی دریانورد بودند و با مصر و دیگر مناطق همجوار خود، روابط بازرگانی داشتند. بقایای کاخ شاهی مینوسیان، حکایت از قدرت، رفاه و معماری پیشرفته آنان دارد. به احتمال زیاد، تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته است.

در حدود ۲۰۰۰ ق.م. طایفه‌های بیابانگردی از دشت‌های اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند. این طایفه‌ها به تدریج و احتمالاً تحت تأثیر تمدن مینوسی، شهرهایی را برپا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسن نام داشت. به همین دلیل اولین دوره تمدن یونان را عصر میسنی می‌گویند.

(یونان و روم، صفحه ۵۱)

۵۸- گزینه «۴»

بروز جنگ‌های کارتاژی: جمهوری روم

زندگانی حضرت یوسف (ع) و حضرت موسی (ع) در مصر: پادشاهی جدید

رسمیت یافتن آیین کنفوسیوس در چین: سلسله هان

برگزاری نخستین دوره مسابقات المپیک در یونان: عصر تاریخی

(ترکیبی جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۴۰، ۴۷ تا ۴۹ و ۵۳ تا ۵۸)

۵۹- گزینه «۱»

(راضیه ابراهیمی نژاد)

خاستگاه تمدن یونان، جنوب شبه‌جزیره بالکان و تمدن روم شبه‌جزیره ایتالیاست که هر دو در شمال دریای مدیترانه قرار دارند.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: این مورد تنها درباره تمدن یونان صحیح است؛ درحالی که جمهوری رم از ابتدا براساس قانون اساسی اداره می‌شد و اشراف از طریق مجلس سنا و عامه مردم به واسطه مجمع نمایندگان در اداره امور کشور مشارکت می‌کردند.

گزینه «۳»: زنان رومی نسبت به زنان یونانی آزادتر بودند و همچنین حضور مؤثر و گسترده‌تری نیز در زندگی عمومی و اجتماعی داشتند.

گزینه «۴»: به‌طور کلی فرهنگ روم از میراث یونانی در زمینه دین، تعلیم و تربیت، فلسفه و علوم و هنرها تأثیر فراوانی پذیرفت؛ نه سیاست.

(یونان و روم، صفحه‌های ۵۰، ۵۴، ۵۵ و ۵۸)

۶۰- گزینه «۲»

(امیرحسین کاروبین)

دین مسیحیت از زمان امپراتور کنستانتین به بعد، رونق بی‌سابقه‌ای یافت؛ زیرا این امپراتور خود به مسیحیت گروید و در سال ۳۱۳ م. فرمانی را صادر کرد و این دین را با ادیان دیگر امپراتوری مساوی اعلام نمود و آزادی آن در محدوده امپراتوری روم تضمین گردید.

(یونان و روم، صفحه ۶۰)

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه ۲»

(راضیه ابراهیمی نژاد)

بررسی موارد:

الف) محیط طبیعی، مجموعه‌ای متعادل است که با ورود انسان زمینه‌های تغییر در آن ایجاد می‌شود.

ب) درست

ج) جغرافی دانان با به‌کارگیری شیوه‌های مختلف و با دید ترکیبی (کلی‌نگری) به مطالعه محیط می‌پردازند.

د) درست

(مغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه‌های ۳، ۴، ۵ و ۷)

۶۲- گزینه ۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

طرح سؤال و بیان مسئله پژوهش، گام اول مراحل پژوهش در جغرافیا است. جغرافی دان ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند. بهتر است صورت مسئله را به شکل سؤالی نوشته و از عبارات خبری (گزینه ۳) و یا جملات کلی (گزینه ۴) و نامعلوم جلوگیری شود. لازم است مسئله پژوهش طوری طرح شود که ارتباط درستی با مسئله‌ای که در ذهن پژوهشگر پدید آمده است، پیدا کند (گزینه ۱).

(روش مطالعه و پژوهش در مغرافیا، صفحه ۱۰)

۶۳- گزینه ۴»

(امیررضا پرویزی)

گام اول در مراحل پژوهش جغرافیایی مربوط به طرح سؤال و بیان مسئله است. نکته مورد توجه در این مرحله این است که پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ یعنی سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران را بررسی کند.

(روش مطالعه و پژوهش در مغرافیا، صفحه ۱۰)

۶۴- گزینه ۳»

(راضیه ابراهیمی نژاد)

جغرافی دانان برای پاسخ‌گویی به سؤالات خود، اطلاعات لازم را از روش‌های مختلفی به دست می‌آورند:

روش کتابخانه‌ای: این روش در تمامی پژوهش‌های علمی، مورد استفاده قرار می‌گیرد. نقشه‌ها، عکس‌های هوایی و سالنامه‌های آماری از منابع گردآوری اطلاعات در روش کتابخانه‌ای است.

روش میدانی: پژوهشگر در این روش برای گردآوری اطلاعات ناگزیر است به مکان مورد تحقیق برود. در واقع، او باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان مورد نظر برسد. مشاهده، پرسش‌نامه و مصاحبه از جمله ابزارهای گردآوری اطلاعات میدانی است.

الف) روش کتابخانه‌ای

ب) روش میدانی

ج) روش میدانی

د) روش کتابخانه‌ای

(روش مطالعه و پژوهش در مغرافیا، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۶۵- گزینه ۱»

(امیررضا پرویزی)

قرار گرفتن ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی، موقعیت ریاضی یا مطلق آن است.

قرار گرفتن ایران در نوار بیابانی نیمکره شمالی و در نزدیکی مدار رأس‌السرطان و در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر موقعیت نسبی آن است.

(موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۶۶- گزینه ۴»

(امیررضا پرویزی)

محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است؛ بنابراین عبارات «الف» و «ب» هر دو مربوط به موقعیت نسبی هستند.

(موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۶۷- گزینه ۴»

(راضیه ابراهیمی نژاد)

- محل قرارگیری هر پدیده یا مکان با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است.

- محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.

(موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۶۸- گزینه ۴»

(راضیه ابراهیمی نژاد)

- کوهستان‌های تالش با جهت شمالی- جنوبی منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

- رشته‌کوه‌های بشاگرد در منطقه مکران در جنوب استان سیستان و بلوچستان واقع شده و جزو کوه‌های شرق و جنوب شرقی کشور است.

- یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های منطقه کوهستانی زاگرس گنبدهای نمکی است.

- از رشته‌کوه‌های مهم کوه‌های شمال خراسان، می‌توان هزار مسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷ و ۳۰)

۶۹- گزینه ۳»

(امیررضا پرویزی)

بهره‌برداری انسانی و تغییرات کاربری اراضی، بوته‌کنی و از بین بردن پوشش‌های گیاهی، دست‌کاری نابخردانه در مسیل‌ها و مجاری رودها، احداث جاده‌ها در مناطق حساس به دست‌کاری‌های انسانی و بهره‌برداری وسیع از معادن و منابع طبیعی از عوامل انسانی مربوط به فرسایش در دشت‌ها است.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه ۳۱)

۷۰- گزینه ۳»

(امیررضا پرویزی)

دلیل تمرکز سکونتگاه‌ها در نیمه غربی کشور این است که میان ناهمواری‌ها و تراکم جمعیت، ارتباط نزدیکی وجود دارد.

رشته‌کوه زاگرس از برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است. نواحی کوهستانی غربی کشور با جهت شمال غربی- جنوب شرقی تا شمال تنگه هرمز را تشکیل داده است.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۲، ۲۶ و ۲۷)

منطق

۷۱- گزینه «۴»

(بوار پاکدل)

همه گزینه‌ها در بردارنده تعریف هستند؛ به جز گزینه «۴» که استدلالی در حوزه فلسفه است که به برهان و استدلال نظم مشهور است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عبارت «اقناع دیگران از ویژگی‌های کاربردی منطق است که با استدلال صورت می‌گیرد» یک تعریف است.

گزینه «۲»: عبارت «تفاوت اصلی میان تصور و تصدیق، وجود حکم و قضاوت در تصورات است» یک تعریف است؛ هر چند تعریفی اشتباه باشد.

گزینه «۳»: عبارت «هر تعریف در پاسخ به یک تصور مجهول شکل می‌گیرد» یک تعریف است.

نکته: تعریف خود «تعریف» و «استدلال» هم، از جمله تعاریف محسوب می‌شود. همه تعاریف چه درست و چه غلط، باز هم در دسته تعاریف قرار دارند.

(منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۷۲- گزینه «۴»

(سالار صفایی)

فعل «نمی‌توانید» یک مشترک لفظی است که هم می‌تواند به معنای «اجازه نداشتن» باشد و هم به معنای «توانایی نداشتن».

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۷۳- گزینه «۳»

(مهمرد قاسمی)

در ترکیب‌های اضافی تعلق، ملاک ما برای تشخیص مفهوم کلی از جزئی، جزء اول خواهد بود. بنابراین در عبارت، «جلد این کتاب» مفهوم کلی است. دست چپ رضا و «مداد حسن» نیز کلی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «نقی صالحی» اسم خاص و جزئی است.

گزینه «۲»: «سیدجلال حسینی» اسم خاص و جزئی است.

گزینه «۴»: «آن حماسه خونین» دارای اسم اشاره است، بنابراین مفهوم جزئی است.

(مفهوم و مصدر، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۷۴- گزینه «۱»

(پارسا و کیلی)

نکته: برای تعیین نسبت‌های چهارگانه میان مصادیق دو مفهوم کلی، خط فکری زیر را دنبال می‌کنیم:

مرحله اول: می‌پرسیم که «آیا هر الف ب است؟» و «آیا هر ب الف است؟»، اگر پاسخ هر دو مثبت بود، نسبت «تساوی» برقرار است.

اگر پاسخ یکی مثبت و یکی منفی بود، نسبت «عموم و خصوص مطلق» برقرار است.

اگر پاسخ هر دو منفی بود، مرحله دو را اجرا می‌کنیم.

مرحله دو: می‌پرسیم که «آیا بعضی الف ب است؟» یا «آیا بعضی ب الف است؟»، اگر پاسخ مثبت باشد، نسبت «عموم و خصوص من وجه» برقرار است.

اگر پاسخ هر دو سؤال منفی باشد، نسبت «تباین» برقرار است.

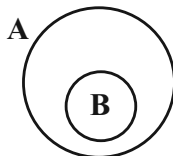
حال می‌پرسیم که «آیا هر مربع شکل دارای چهار ضلع است؟» و پاسخ مثبت است. همچنین می‌پرسیم که «آیا هر شکل دارای چهار ضلع مربع است؟» و پاسخ منفی است؛ زیرا مستطیل و لوزی شکل دارای چهار ضلع‌اند و مربع هم نیستند. پس نسبت «عموم و خصوص مطلق» برقرار است و براساس نکته بالا گزینه «۱» صحیح است.

(مفهوم و مصدر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۷۵- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

از صورت سؤال پی می‌بریم که بین A و B نسبت «عموم و خصوص مطلق» (با عام بودن A) برقرار است. پس شکل آن، بدین ترتیب خواهد بود:

اگر C برابر با مجموع A و B باشد، پس C همان دایره عام‌تر یعنی A خواهد بود.

توجه: این فرض که بین A و B نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار باشد، با توجه به اطلاق سؤال محتمل نیست. در آن صورت هر کدام از A و B از جهتی اعم و از جهتی اخص از دیگری هستند؛ در حالی که سؤال با اطلاق بیان کرده است که A اعم از B است؛ پس حتماً «عموم و خصوص مطلق» برقرار است.

(مفهوم و مصدر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۷۶- گزینه «۳»

(طهورا ره انباشم)

نکته: در تعریف مفهومی ابتدا به دسته‌بندی و بیان ویژگی‌های مشترک مفهوم موردنظر با سایر مفاهیم مشابه یا همان مفهوم عام، و سپس به ویژگی‌های خاص آن یا همان مفهوم خاص می‌پردازیم.

«مفهوم خاص» در تعریف مفهومی آن جزئی از تعریف است که ویژگی خاص مفهوم مدنظر را بیان می‌کند؛ نه اینکه مصداق خاصی از آن باشد؛ وگرنه تعریف ما، تعریف مصداقی خواهد بود.

بنابراین با بررسی گزینه‌ها، گزینه «۳» غلط و پاسخ ما خواهد شد.

(اقسام ۳ و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۷۷- گزینه «۳»

(بوار پاکدل)

همه گزینه‌ها و تعاریف داده شده، از جمله تعاریف ترکیبی هستند؛ اما تفاوتی که میان گزینه «۳» با سایر گزینه‌ها وجود دارد، در تعداد تعاریف‌های به کار رفته در تعریف ترکیبی است. یعنی در همه گزینه‌ها تعاریف‌های ترکیبی حاصل ترکیب ۲ نوع تعریف با یکدیگر است؛ به جز گزینه «۳» که از ترکیب ۳ تعریف متفاوت، یک تعریف ترکیبی ساخته شده است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تعریف مفهومی + تعریف مصداقی

گزینه «۲»: تعریف لغوی + تعریف مفهومی

گزینه «۳»: تعریف لغوی + تعریف مفهومی + تعریف مصداقی

گزینه «۴»: تعریف مفهومی + تعریف مصداقی

(اقسام ۳ و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۷۸- گزینه «۳»

(کنگور قارچ از کشور ۹۳)

از شرایط تعریف درست، جامع و مانع بودن است؛ تعریف وقتی جامع است که فردی از افراد معرف، خارج از آن قرار نگیرد و زمانی مانع است که از ورود افرادی دیگر به تعریف جلوگیری کند.

(اقسام ۳ و شرایط تعریف، صفحه ۳۵)

۷۹- گزینه «۲»

(بوار پاکدل)

عبارت مذکور در صورت سؤال نتیجه‌گیری براساس شباهت دو مورد جزئی و سرایت حکم یکی به دیگری است. این‌گونه استدلال‌ها «استقرای تمثیلی» محسوب می‌شوند و نتایج آن‌ها هم احتمالی و غالباً ضعیف است.

(اقسام ۳ استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۸۰- گزینه «۱»

(طهورا ره انباشم)

نکته ۱: تمثیل یکی از روش‌ها در توضیح و فهم مطالب است. «استقرای تمثیلی» استدلالی است که برای رسیدن به نتیجه، از تمثیل استفاده می‌کند.

نکته ۲: نتایج استقراها احتمالی است و اگر استدلال تمثیلی منجر به مغالطه شود، آن مغالطه «تمثیل ناروا» نامیده می‌شود و برای مقابله با آن دو راه داریم: (۱) توجه به برخی وجوه اختلاف میان دو امر (۲) یافتن استدلال تمثیلی مخالف.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: بایزید به بیان تفاوت سیاح و آب را کد نپرداخته، بلکه استقرای تمثیلی جدیدی آورده است که مخالف استقرای تمثیلی سیاح است و معنای آن را نقض می‌کند.

گزینه «۳»: براساس نکات بیان شده، این گزینه صحیح است.

گزینه «۴»: نوع استدلال به کار رفته تمثیلی است و تمثیل، در ادبیات همان تشبیه است. همچنین آوردن استقرای تمثیلی مخالف با بیان سیاح به این مطلب اذعان دارد که بایزید استدلال وی را مصداق «مغالطه تمثیل ناروا» می‌دانست. در نتیجه، گزینه «۱» پاسخ است.

(اقسام ۳ استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۵)

اقتصاد

۸۱- گزینه «۱»

(امسان عالی نزار)

ابتدا همه هزینه‌ها را به صورت سالیانه محاسبه می‌کنیم:

تومان $2,400,000,000 = 12 \times (1,000,000,000 \times \frac{1}{8})$: هزینه خرید مواد اولیه سالیانه

تومان $2,160,000,000 = 12 \times (15 \times 12,000,000)$: دستمزد سالانه کارگران

تومان $3,110,400,000 = 12 \times (\frac{12}{100} \times 2,160,000,000)$: هزینه آب و برق و گاز و اجاره سالانه

تومان $1,000,000,000$: سرمایه فیزیکی سالانه

تومان $10,080,000,000 = 12 \times (3000 \times 280,000)$: درآمد سالانه

تومان $360,000,000 = 12 \times 30,000,000$: هزینه فرصت سالانه

مجموع هزینه‌ها $2,400,000,000 + 2,160,000,000 + 3,110,400,000$

تومان $9,030,400,000 = 1,000,000,000 + 360,000,000 + 2,400,000,000 + 2,160,000,000 + 3,110,400,000$

(هزینه فرصت + هزینه‌های مستقیم) مجموع هزینه‌های تولید - درآمد = سود واقعی

تومان $1,049,600,000 = 9,030,400,000 - 10,080,000,000$ = سود واقعی $\Rightarrow$

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۸۲- گزینه «۲»

(سپیده فتح‌اللهی)

الف) در زمینه‌های تخصصی مانند پزشکی، دندان پزشکی، و کالت و حسابداری اغلب کسب و کارها «شخصی» هستند.

ب) «تعاونی»، کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند.

ج) در «شرکت سهامی» به دلیل بالا بودن مقیاس تولید، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر، امکان رقابت بالاتری وجود دارد.

د) «مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه» برای انجام مأموریتی غیرسودآور یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته‌اند. این مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی انسانی و اجتماعی دارند.

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۸۳- گزینه «۳»

(علی صیری)

هزینه فرصت هر انتخاب ارزش بهترین گزینه بعدی است که هنگام انتخاب از دست می‌رود. با انتخاب شغل پاره‌وقت پس از مدرسه می‌توانیم پول کسب کنیم و مهارت‌های آن شغل را نیز به‌دست آوریم. بنابراین یادگیری مهارت، جزء منافع حاصل از انتخاب است. با انتخاب این گزینه، زمانی را که می‌توانستیم صرف دیدن فیلم، انجام تکالیف و رفتن به کلاس فوتبال کنیم از دست داده‌ایم و همه این موارد هزینه فرصت انتخاب ماست.

(اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵، ۲۶ و ۳۳)

۸۴- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

قانون پنجم اصول انتخاب درست «مقایسه هزینه‌ها و منافع» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برای این که تصمیم‌گیری منطقی باشد، باید به این نتیجه برسیم که در گزینه انتخابی ما، منافع از هزینه‌ها بیشتر است.

گزینه «۳»: عبارت «گاهی اوقات گزینه‌های تصمیم ما این است که مطالعه کنیم یا به گردش برویم.» به انتخاب از میان گزینه‌های مختلف، و عبارت «گاهی درباره میزان مطالعه یا مدت زمان گردش در حال تصمیم‌گیری هستیم.» به انتخاب چه مقدار از هر چیز، اشاره دارد.

گزینه «۴»: در برآورد و مقایسه میان هزینه‌ها و منافع، اینکه چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیآوریم وابسته به موقعیت‌ها و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی ما است.

(اصول انتخاب درست، صفحه ۲۹)

۸۵- گزینه «۴»

(علی صیری)

الف) فردی که به دلیل سوددهی نسبتاً پایین کسب و کارش در چند ماه اخیر، پیشنهاد یکی از اطرافیان مبنی بر شراکت در تأسیس شعبه‌ای دیگر در منطقه‌ای پر رفت و آمد را رد می‌کند: پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید (چسبیدن به وضعیت فعلی)

ب) جوانی که به پولی که از بانک وام گرفته است به‌صورت هیجانی و بدون تفکر وارد بازار ارز دیجیتال می‌شود: سرمایه‌گذاری در زمینه پرخطر بدون

آمادگی لازم (اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن)

ج) فردی که کفش‌های ورزشی‌اش را با وجود احساس عدم راحتی، به‌خاطر پرداخت مبلغ بالا برای آن‌ها و خرید آن‌ها در تخفیف ویژه، همواره می‌پوشد: پوشیدن کفش صرفاً به دلیل هزینه پرداخت شده بابت آن (توجه به هزینه‌های هدر رفته)

(اصول انتخاب درست، صفحه ۳۱)

۸۶- گزینه «۳»

(سپیده فتح‌الهی)

هر نقطه بر روی مرز امکانات تولید نشان‌دهنده کارایی است. وقتی در حالت کارایی قرار داریم که از تمام منابع و امکانات استفاده شده باشد. در نقطه (ی) نیز از تمام منابع استفاده شده است و انتخاب تولیدکننده اختصاص همه منابع به یک کالا بوده است.

(مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۰)

۸۷- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

الف) در نقطه C، ۳۰۰ واحد کالای Y و ۳۰۰ واحد کالای X تولید می‌شود. برای تولید بیشتر کالای X، شرکت باید به سمت راست و پایین در طول منحنی مرز امکانات تولید حرکت کند. برای تولید ۲۰۰ واحد بیشتر کالای X، باید میزان تولید کالای X به ۵۰۰ واحد برسد و به نقطه تلاقی نمودار با محور افقی برسیم. در این نقطه میزان تولید کالای Y کاهش یافته (۳۰۰ واحد) و به صفر می‌رسد. در نتیجه می‌توان گفت ۳۰۰ واحد کالای Y که از تولید آن صرف‌نظر شده است، هزینه فرصت این انتخاب است.

ب) نقطه A در وضعیت ناکارا قرار دارد. در صورتی می‌توانیم به کارایی برسیم که شرکت از حداکثر منابع موجود خود استفاده کند. وجود کارگران بیکار موجب شده که شرکت از حداکثر توانایی خود استفاده نکند و زیر منحنی قرار گیرد. با اشتغال به کار این کارگران، از منابع بیکار استفاده شده و نقطه A بر روی منحنی قرار می‌گیرد.

(مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۸ تا ۳۰)

۸۸- گزینه «۳»

(علی صیدی)

الف) هر نقطه بر روی مرز امکانات تولید، نشان‌دهنده کارایی است. بنابراین نقاط A، B، C و F کارا هستند.

ب) در نقطه B، شرکت ۶۰۰ دستگاه اتومبیل تولید می‌کند و با حرکت به نقطه A تولید شرکت به ۷۰۰ دستگاه اتومبیل می‌رسد. پس با حرکت از نقطه B به نقطه A، ۱۰۰ دستگاه اتومبیل بیشتر تولید می‌شود.

ج) وقتی در بازار اتومبیل خریدار ندارد، بهتر است شرکت همه منابع خود را به تولید موتورسیکلت اختصاص دهد. بنابراین در این شرایط انتخاب نقطه C صرفه اقتصادی دارد.

(مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۸ تا ۳۰)

۸۹- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

نمودار A بیانگر قیمت، نمودار B بیانگر مقدار تقاضا، و منحنی C نشان‌دهنده منحنی تقاضا است.

منحنی تقاضا رو به پایین است؛ به این معنی که مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه عکس دارد. به طوری که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش می‌یابد و بالعکس.

(بازار پیست و پلونه عمل‌کننده، صفحه ۳۸)

۹۰- گزینه «۱»

(سپیده فتح‌الهی)

الف) گاه به دلایل طبیعی، اقتصادی، قانونی یا حتی غیرقانونی، تعداد فروشنده یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می‌شود. این وضعیت را «انحصار» می‌گوییم. انحصارگر، قیمت‌گذار است و خریداران در بازار انحصاری، قیمت‌پذیرند.

ب) برخی دیگر از انواع بازارها را هم می‌توان در قالب «حراجی‌ها» دید که به دو صورت «مزایده» و «مناقصه» مشاهده می‌شود. فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده و خریداران عمده کالا و خدمات مناقصه برگزار می‌کنند.

ج) در بازار هر محصول، گاه تعداد فروشندگان و خریداران به قدری زیاد است که حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود و در عمل، هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر «قیمت‌گذار» نیستند. در این صورت بازار را به اصطلاح «بازار رقابتی» می‌نامند. بازار محصولاتی چون ماکارونی معمولاً رقابتی است.

(بازار پیست و پلونه عمل‌کننده، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

کنکور ۱۴۰۳

www.kanoon.ir

رتبه‌های زیر ۱۰ کشوری (تجربی، انسانی و ریاضی)

۲۹ نفر از ۳٪ نفر برتر کشور

هر کدام چندسال و چند آزمون کانونی بودند؟

تجربی

کشور ۱	کشور ۲	کشور ۳	کشور ۴	کشور ۵	کشور ۶	کشور ۷	کشور ۸	کشور ۹	کشور ۱۰
۴ سال (۱۸۰ آزمون)	۳ سال (۶۶ آزمون)	۳ سال (۳۰ آزمون)	۴ سال (۱۶۳ آزمون)	۲ سال (۵۳ آزمون)	۵ سال (۱۰۶ آزمون)	۴ سال (۱۲۱ آزمون)	۵ سال (۱۹۳ آزمون)	۶ سال (۱۴۰ آزمون)	۵ سال (۱۰۰ آزمون)

انسانی

کشور ۱	کشور ۲	کشور ۳	کشور ۴	کشور ۵	کشور ۶	کشور ۷	کشور ۸	کشور ۹	کشور ۱۰
۲ سال (۲۰ آزمون)	۱ سال (۲۲ آزمون)	۵ سال (۸۶ آزمون)	۳ سال (۱۱۴ آزمون)	۱ سال (۱۳ آزمون)	۲ سال (۲۷ آزمون)	۳ سال (۱۶ آزمون)	۱ سال (۲۲ آزمون)	۴ آزمون برنامه‌ای	۱ سال (۱۴ آزمون)

ریاضی

کشور ۱	کشور ۲	کشور ۳	کشور ۴	کشور ۵	کشور ۶	کشور ۷	کشور ۸	کشور ۹	کشور ۱۰
۵ سال (۱۲۸ آزمون)	۲ سال (۱۳ آزمون)	۳ سال (۲۲ آزمون)	۱ سال (۳۲ آزمون)	۱ سال (۲۳ آزمون)	۳ سال (۴۲ آزمون)	۳ سال (۴۲ آزمون)	۵ سال (۸۰ آزمون)	۱ سال (۲۱ آزمون)	۷ آزمون برنامه‌ای

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دهم

(رشته انسانی)

۱۶ آذر ماه ۱۴۰۳

تعداد سؤالات و زمان پاسخگویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۰
دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۰
زبان انگلیسی (۱)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۳۰	—	۳۰

طراحان

فارسی (۱)	حسن افتاده- سعید جعفری- احمد فهیمی- محسن فدایی
دین و زندگی (۱)	محسن بیاتی- محمد رضایی بقا- عباس سیدشبهتیری- یاسین سعدی- فردین سماقی
زبان انگلیسی (۱)	رحمت‌اله استیری- مجتبی درخشان گرمی- محمدمهدی دغلاوی- عقیل محمدی‌روش

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستار رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	امیر محمودی	مرتضی منشاری، مریم پیروی	نازنین حاجیلو	الناز معتمدی
دین و زندگی (۱)	یاسین سعدی	امیرمهدی افشار	نازنین حاجیلو	محمدصدرا پنجه‌پور
دین و زندگی (۱) (اقلیت)	دبورا حاتانیا	دبورا حاتانیا	—	—
زبان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی‌روش	فاطمه نقدی، هلیا حسینی‌نژاد	نازنین حاجیلو	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رثوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	فاطمه علی‌یاری
ناظر چاپ	سوران نعیمی

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی (۱)

۱۰۱- گزینه «۲»

(امیر قیومی- تبریز)
 (شکن: پیچ و خم زلف) / (پیرایه: زیور و زینت) / (هنگامه: غوغا، داد و فریاد، شلوغی) / (پله: رها، آزاد؛ پله دادن: تکیه دادن)
 (لغت، واژه نامه)

۱۰۲- گزینه «۴»

(امیر قیومی- تبریز)
 اجل درست می باشد نه عجل.
 (املا، صفحه ۳۱)

۱۰۳- گزینه «۴»

(مسن فرایی- شیراز)
 در بیت گزینه «۴» فعل «آغاز می کنم» به قرینه معنایی حذف شده است: «به نام کردگار هفت افلاک [آغاز می کنم]»
 (دستور زبان فارسی، صفحه ۱۰)

۱۰۴- گزینه «۲»

(مسن فرایی- شیراز)
 الف) بازگردانی جمله: فرشته تو را به دو دست دعا نگه دارد: ضمیر «ت» نقش مفعولی دارد.
 ب) بازگردانی جمله: ز روی لطف به او بگو که جا نگه دارد: ضمیر «ش» نقش متمم دارد.
 (دستور زبان فارسی، صفحه ۵۰)

۱۰۵- گزینه «۲»

(سعید پعفری)
 گزینه «۲»: این گزینه، برخلاف سایر گزینه ها فاقد حسن تعلیل است.
تشریح گزینه های دیگر:
 گزینه «۱»: شاعر علت ایستاده بودن درختان را احترام به امام حسین (ع) دانسته است.
 گزینه «۳»: شاعر علت غم ندیدن درخت سرو را راستی پیشه کردن او می داند.
 گزینه «۴»: شاعر شکل ظاهری و آویزان بودن درخت بید را بی حاصلی او می داند.
 (آرایه های ادبی، صفحه های ۳۴ و ۳۵)

۱۰۶- گزینه «۴»

(سعید پعفری)
 واژه «گرگ طبع» تشبیه ساخته است. / «شبان» و «چوپان» استعاره از «فرد ظالم» است.
تشریح گزینه های دیگر:
 گزینه «۱»: «دل» مجاز از «انسان»
 گزینه «۲»: «شیران» استعاره از انسان های «عادل و دلیر» و «سگان» استعاره از انسان های «ظالم»، تشبیه ندارد.
 گزینه «۳»: «کاروان» استعاره از «عمر» و «کاروانسرا» استعاره از «دنیا» / تشبیه ندارد.
نکته: تشخیص نوعی استعاره می باشد.
 (آرایه های ادبی، صفحه ۳۱)

۱۰۷- گزینه «۲»

(امیر قیومی- تبریز)
تشریح سایر گزینه ها:

الف) دشمن ستیزی / ب) عدم گریز از مرگ / ج) ناپایداری قدرت

(مفهوم، صفحه ۳۱ و ۳۲)

۱۰۸- گزینه «۳»

(امیر قیومی- تبریز)
 بیت گزینه «۳»، اشاره به ضرب المثل «آب در کوزه و ما گرد جهان می گردیم» دارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: اشاره به این دارد که احتیاجی به گفتن نیاز در پیشگاه خداوند نیست و ایشان به همه اسرار و سخنان ما آگاه است.

گزینه «۲»: مصرع اول: اشاره به زیبایی های معشوق دارد. / مصرع دوم: اتحاد رمز پیروزی است.

گزینه «۴»: جانبازی و پاکبازی در راه معشوق وفادار

(مفهوم، صفحه ۵۰)

۱۰۹- گزینه «۳»

(مسن افتخاره- تبریز)
 مفهوم نوشته شده در مقابل تمام ابیات صحیح است؛ مگر گزینه «۳». مفهوم گزینه «۳»: شهادت امام حسین (ع)، تأییدکننده راستی و حقیقت است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: شهادت امام حسین (ع) در راه حفظ ارزش و شرافت انسانی

گزینه «۲»: عجز درک انسان از عظمت امام حسین (ع)

گزینه «۴»: سرخی آسمان (شفق) نمایان گر مظلومیت و پاک منشی توست.

(مفهوم، صفحه های ۳۱ تا ۳۳)

۱۱۰- گزینه «۲»

(مسن افتخاره- تبریز)
 مفهوم عبارت صورت و سؤال و گزینه «۲»: ارزش هر جای و جایگاهی به کسی است که در آن قرار گرفته است.

تشریح گزینه های دیگر:

مفهوم گزینه «۱»: مساوی بودن و برابری حقیقت با شهادت امام حسین (ع).

مفهوم گزینه «۳»: شهادت امام حسین (ع) معیاری برای تشخیص حق و باطل بوده و همچنین به شهادت رشک برانگیز و پرافتخار امام حسین (ع) اشاره دارد.

مفهوم گزینه «۴»: امام حسین (ع)، معلم و راهنمای فرهنگ شهادت و حق طلبی است.

(مفهوم، صفحه های ۳۱ و ۳۵)

دین و زندگی (۱)

۱۱۱- گزینه ۲»

(عباس سیرشبستری)

پیامبران الهی، ایمان به زندگی در جهان دیگر در کنار توحید و یکتاپرستی را سرلوحه دعوت خود قرار داده‌اند.

(آینده روشن، صفحه ۵۰)

۱۱۲- گزینه ۴»

(مهمد رضایی‌بغا)

عبارت قرآنی «وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ: و سرای آخرت، زندگی حقیقی است.» به دیدگاه معتقدان به معاد اشاره دارد که می‌گویند مرگ پایان‌بخش دفتر زندگی نیست، بلکه طلوعی درخشان‌تر برای روح انسان می‌باشد. (نادرستی گزینه «۱») آدمی از یک مرحله هستی (دنیا) به مرحله بالاتر (آخرت) منتقل می‌شود و زندگی حقیقی آنجاست. (نادرستی گزینه «۲») آخرت جایی است که انسان از راه ایمان و عمل صالح به زندگی حقیقی و به دور از درد و فنا می‌رسد. (نادرستی گزینه «۳») سرای دیگر جایی است که انسان با کمالات واقعی که از راه ایمان و عمل صالح به دست می‌آورد، زندگی می‌کند.

(پنجره‌ای به روشنائی، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۱۱۳- گزینه ۱»

(مفسن بیاتی)

خدای متعال، شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در وجود ما قرار دارد، تا به خیر و نیکی روی آوریم و از گناه و زشتی بپرهیزیم. از این روست که همه ما فضائلی چون صداقت، عزت نفس و عدالت را دوست داریم و از دورویی، حقارت نفس و ظلم بیزاریم. این مفهوم در آیه «وَنَفْسٍ وَّ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا: سوگند به نفس و آن که سامانش بخشید، آنگاه بدکاری‌ها و تقوایش را به او الهام کرد.» متجلی است.

(پر پرواز، صفحه ۲۰)

۱۱۴- گزینه ۱»

(عباس سیرشبستری)

دفع خطر احتمالی، یک قانون عقلی است و آیه شریفه «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ: آیا ما آن‌ها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند با مفسدان در زمین یکسان قرار خواهیم داد؟» در مورد لازمه عدل الهی بودن معاد است.

(آینده روشن، صفحه‌های ۵۱ و ۵۵)

۱۱۵- گزینه ۳»

(مرتضی مهسنی‌کبیر)

قوانین و مقررات جامعه از جمله قانون محاکمه و مجازات و نیز روابط میان افراد بر پایه پذیرش «من» ثابت شده‌اند، زیرا هویت انسان‌ها در طول عمر ثابت است.

(پنجره‌ای به روشنائی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۱۶- گزینه ۱»

(باسین سعری)

از پیامدهای مهم انکار معاد برای انسانی که بی‌نهایت طلب است و میل به جاودانگی دارد، این است که می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هر کاری سرگرم سازد تا آینده تلخی را که در انتظار دارد، فراموش کند. روشن است که این شیوه، عاقبتی جز فرو رفتن در گرداب آلودگی‌ها نخواهد داشت. همه پیامبران الهی پس از ایمان به خدا، ایمان به آخرت را مطرح کرده‌اند و آن را لازمه ایمان به خدا دانسته‌اند.

(ترکیبی، صفحه‌های ۴۳ و ۵۱)

۱۱۷- گزینه ۳»

(فردین سماقی)

انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که استعدادهای محدود مادی دارند، مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است تا از طریق آن، استعدادهای گوناگون خویش را به کمال برساند.

(هرف زندگی، صفحه ۶)

۱۱۸- گزینه ۲»

(عباس سیرشبستری)

آیه شریفه «نه تنها استخوان‌ها ...» اشاره به امکان وجود معاد با بیان نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان و آیه شریفه «گفت کیست که این استخوان‌های پوسیده ...» اشاره به امکان وجود معاد با یادآوری آفرینش نخستین انسان دارد.

(آینده روشن، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۱۹- گزینه ۴»

(باسین سعری)

افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند که این مفهوم در آیه «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ: هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.» و بیت «ای باغ تویی خوش‌تر، یا گلشن و گل در تو؟ / یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟» متجلی است.

خداوند متعال به ما یادآوری می‌کند که عاملی درونی انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می‌کند و از پیروی از عقل و وجدان باز می‌دارد. میل سرکشی که در درون انسان طغیان می‌کند و وی را به گناه فرا می‌خواند، «نفس امّاره»، یعنی فرمان‌دهنده به بدی‌ها نامیده می‌شود. وسوسه کردن و فریب‌دادن از کارهای شیطان است و جز این راه نفوذ دیگری در انسان ندارد.

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۱ و ۲۳)

۱۲۰- گزینه ۲»

(مرتضی مهسنی‌کبیر)

اگر روح انسان به فضیلت‌ها آراسته شود (مزین شود)، مقرب درگاه خدا و مسجود فرشتگان می‌شود و اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگر تبدیل شده باشد، لذا این مورد مربوط به بعد روحانی انسان است.

(پنجره‌ای به روشنائی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۳)

زبان انگلیسی (۱)

۱۲۱- گزینه «۱»

(میثبی درشان گرمی)

ترجمه جمله: «الف: من این رنگ را خریده‌ام زیرا قصد دارم آشپزخانه را رنگ کنم.»

«ب: مطمئنم که فوق‌العاده به نظر خواهد آمد.»

نکته مهم درسی:

در جمله اول چون تصمیم از قبل گرفته شده است از "be going to" استفاده می‌کنیم. در جمله دوم، چون پیش‌بینی براساس نظر شخصی صورت گرفته است از "will" استفاده می‌کنیم.

(گرامر)

۱۲۲- گزینه «۱»

(رهمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «من می‌دانم که جان قرار است فردا صبح به آرژانتین سفر کند. او بلیت هواپیمایش را هفته پیش خرید.»

نکته مهم درسی:

اسامی کشورها معمولاً همراه با "the" نمی‌آیند (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). برای بیان عملی در آینده که تصمیم به انجام آن از قبل گرفته شده است از ساختار "be going to" استفاده می‌کنیم (رد گزینه «۳»).

(گرامر)

۱۲۳- گزینه «۱»

(رهمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «شنیدم خواهرش پزشک است و با فرزندانش در شهری به نام یزد زندگی می‌کند.»

نکته مهم درسی:

صفت ملکی برای "she" مشخصاً "her" می‌باشد (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). اسامی خاص با حرف بزرگ شروع می‌شوند (رد گزینه‌های «۳» و «۴»). شکل جمع "child" به صورت "children" است (رد گزینه‌های «۲» و «۴»).

(گرامر)

۱۲۴- گزینه «۲»

(مهم‌مهری دغلاوی)

ترجمه جمله: «به محض به صدا درآمدن زنگ، مارک پسرش را از مدرسه برداشت و به سمت خانه حرکت کرد.»

(۱) آفریدن
(۲) جمع کردن
(۳) دفاع کردن
(۴) پمپاژ کردن

نکته مهم درسی:

ترکیب واژگانی "to collect someone/ something from some where" به معنای «برداشتن کسی یا چیزی از جایی» است.

(واژگان)

۱۲۵- گزینه «۱»

(مهم‌مهری دغلاوی)

ترجمه جمله: «پس از تصادف ماشین، دیوید تازه متوجه شد که چقدر خوش‌شانس بود که زنده ماند.»

(۱) زنده
(۲) زخمی
(۳) محفوظ، حفاظت شده
(۴) طبیعی

(واژگان)

۱۲۶- گزینه «۴»

(میثبی درشان گرمی)

ترجمه جمله: «بچه‌ها با امیدی که در دل‌هایشان داشتند، سعی کردند به ما یاد دهند که چگونه از حیوانات در معرض خطر انقراض و خانه‌هایشان محافظت کنیم.»

(۱) سلول
(۲) مایع
(۳) مدار
(۴) امید

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

بیشتر اوقات حتی به هوا فکر هم نمی‌کنید، اما در هر دقیقه چندین بار نفس می‌کشید؛ حتی زمانی که نشسته‌اید، هوای زیادی مصرف می‌کنید. اما هوا چیست و چرا برای شما این‌قدر اهمیت دارد؟ یک بخش مهم هوا اکسیژن و بخش دیگر دی‌اکسید کربن است. همه موجودات زنده به اکسیژن نیاز دارند و بدن شما نیز به آن نیاز دارد. به همین دلیل است که فقط برای مدت کمی می‌توانید نفس خود را حبس کنید.

هنگام دم، اکسیژن را از هوا می‌گیرید، اما هنگام بازدم، دی‌اکسید کربن را وارد هوا می‌کنید. همه موجودات زنده اکسیژن تنفس می‌کنند و دی‌اکسید کربن پس می‌دهند. چرا اکسیژن تمام نشده است؟ گیاهان سبز مانند هر موجود زنده دیگری اکسیژن تنفس می‌کنند، اما کار دیگری نیز انجام می‌دهند. در طول روز گیاهان سبز از دی‌اکسید کربن برای تهیه غذای خود استفاده می‌کنند و اکسیژن را به هوا برمی‌گردانند. تمام اکسیژنی که تنفس می‌کنید از گیاهان سبز می‌آید. گیاهان و حیوانات بارها و بارها از یک هوا استفاده و هرکدام نیاز دیگری را تأمین می‌کنند. بنابراین، همیشه اکسیژن کافی برای همه موجودات زنده وجود دارد.

۱۲۷- گزینه «۱»

(عقیل مهم‌مهری روش)

ترجمه جمله: «هنگام بازدم چه چیزی به هوا وارد می‌کنید؟»
«دی‌اکسید کربن»

(درک مطلب)

۱۲۸- گزینه «۲»

(عقیل مهم‌مهری روش)

ترجمه جمله: «ایده اصلی پاراگراف «۲» چیست؟»
«چرا همیشه اکسیژن کافی وجود دارد»

(درک مطلب)

۱۲۹- گزینه «۳»

(عقیل مهم‌مهری روش)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، اگر همه گیاهان سبز بمیرند چه اتفاقی می‌افتد؟»
«انسان‌ها و حیوانات نیز خواهند مرد.»

(درک مطلب)

۱۳۰- گزینه «۳»

(عقیل مهم‌مهری روش)

ترجمه جمله: «با توجه به متن، کدام یک از موارد زیر صحیح نیست؟»
«می‌توانید نفس خود را برای مدت طولانی حبس کنید.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۱۶ آذر

تعداد کل سوالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، هادی زمانیان، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۵- گزینه «۱»

(ممبر اصفهانی)

اگر قرار باشد حاصل جمع سه عدد طبیعی برابر شش باشد، ممکن است که آن سه عدد «چهار، یک، یک» یا «سه، دو، یک» یا «دو، دو، دو» باشند که در هیچ حالتی با حروف «ا، ب، ج، د» با ترتیب‌های بالا، نمی‌توان نام گل یا درخت ساخت. در دیگر گزینه‌ها:

$$\begin{aligned} \text{ک} [= ۲۰] + \text{ا} [= ۱] + \text{ج} [= ۳] & \text{کاج: } ۲۴ \\ \text{ا} [= ۱۰] + \text{ا} [= ۱] + \text{س} [= ۶۰] & \text{یاس: } ۷۱ \\ \text{ا} [= ۶۰] + \text{ر} [= ۲۰۰] + \text{و} [= ۶] & \text{سرو: } ۲۶۶ \end{aligned}$$

(هوش کلامی)

۲۵۱- گزینه «۳»

(ممبر اصفهانی)

مصراع «سخت می‌گیرد جهان بر مردمان سخت‌کوش» توصیه است به سخت‌نگرفتن، توصیه به آسان‌گیری. در گزینه «۳» هم همین توصیه هست: اگر بر خودت دشوار گرفته‌ای، گناه خودت است. در دیگر گزینه‌ها: گزینه «۱»: کارهای سخت را آسان نگیر. گزینه «۲»: کار دشوار با یادگیری آسان می‌شود.

گزینه «۴»: اگر چیزی آسان به دست بیاید، ارزش آن دانسته نمی‌شود و آسان از دست می‌رود.

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۱»

(ممبر اصفهانی)

می‌توانیم با حذف حروف مشترک، سریعتر به پاسخ برسیم. با این حال عدد مهمی کلمات:

$$\begin{aligned} \text{خ} [= ۶۰۰] + \text{ر} [= ۲۰۰] + \text{چ} [= ۳] + \text{ا} [= ۵۰] + \text{ن} [= ۲۰] + \text{ک} [= ۲۰] & \text{خرچنگ: } ۸۷۳ \\ \text{ک} [= ۲۰] + \text{ر} [= ۲۰۰] + \text{ک} [= ۲۰] + \text{د} [= ۴] + \text{ا} [= ۵۰] + \text{ن} [= ۲۰] & \text{کرگدن: } ۲۹۴ \\ \text{ک} [= ۲۰] + \text{ر} [= ۲۰۰] + \text{ا} [= ۱] + \text{ز} [= ۷] & \text{گراز: } ۲۲۸ \\ \text{ک} [= ۲۰] + \text{و} [= ۶] + \text{ر} [= ۲۰۰] + \text{ک} [= ۲۰] + \text{ا} [= ۵۰] & \text{گورکن: } ۲۹۶ \end{aligned}$$

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۲»

(ممبر اصفهانی)

همه گزینه‌ها به تنهایی و تنها ماندن توصیه می‌کنند، به جز گزینه «۲» که تنهایی را برآورده خدا می‌داند.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۲»

(ممبر اصفهانی)

در گزینه‌ها، عددهای یکان یکسان نیست. پس می‌توانیم تنها با محاسبه‌ی عدد یکان ارزش عددی مصراع «پادشاه شعرا بود اهلی» به پاسخ برسیم. با این حال ارزش کل مصراع ۹۴۲ است:

$$\begin{aligned} \text{ا} [= ۱۰] + \text{و} [= ۶] + \text{د} [= ۴] + \text{ا} [= ۱] + \text{ه} [= ۵] + \text{ل} [= ۳۰] + \text{ا} [= ۱۰] & \\ + \text{ا} [= ۵] + \text{ش} [= ۳۰۰] + \text{ع} [= ۷۰] + \text{ر} [= ۲۰۰] + \text{ا} [= ۱] + \text{ب} [= ۲] & \\ \text{پ} [= ۲] + \text{ا} [= ۱] + \text{د} [= ۴] + \text{ش} [= ۳۰۰] + \text{ا} [= ۱] & \end{aligned}$$

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۴»

(ممبر اصفهانی)

سه حرف پایانی چهار فصل سال در صورت سؤال آمده است: بهار، تابستان، پاییز، زمستان

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۱»

(ممبر اصفهانی)

سی‌ودو حرف الفبا داریم که یک‌چهارم دوم، یعنی حرف‌های ث تا ش شانزده و یک‌چهارم پایانی یعنی حرف‌های بیست‌وپنج تا سی‌ودو:

الف ب پ ت ث ج چ ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ک گ
ل م ن و ه ی

ترتیب متناظر:

الف ب پ ت ث ج چ ح ک گ ل م ن و ه ی ص ض ط ظ ع غ ف ق خ د
ذ ر ز س ش

سومین حرف سمت راست شانزدهمین حرف الفبا، سیزدهمین حرف الفباست که در ترتیب بالا حرف یک‌نقطه‌ای «ن» است.

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۴»

(ممبر کنه‌ی)

وقتی میرزا محمود ۵۰ ساله بوده است اولین نوه او به دنیا آمده است. پس وقتی میرزا محمود ۸۰ ساله باشد، اولین نوه او سی‌ساله است. حال سن سه نوه دیگر هم معلوم است:

$$۳۰ \xrightarrow{-۲} ۲۸ \xrightarrow{-۳} ۲۵ \xrightarrow{-۴} ۲۱$$

پس میانگین سن نوه‌ها برابر است:

$$\frac{۳۰ + ۲۸ + ۲۵ + ۲۱}{۴} = \frac{۱۰۴}{۴} = ۲۶$$

(منطقی و ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۱»

(فاطمه، اسخ)

m را کار مینا، n را کار نرگس و h را کار هما و e را کار الهه می‌گیریم. کسر کار انجام شده را به می‌نویسیم:

$$\left. \begin{aligned} m+n+h+e &= \frac{1}{2} \\ n &= \frac{1}{10}, e = \frac{1}{12} \end{aligned} \right\} \Rightarrow m + \frac{1}{10} + \frac{1}{12} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow m + e = \frac{1}{2} - \left(\frac{1}{10} + \frac{1}{12}\right)$$

$$m + e = \frac{30 - (6+5)}{60} = \frac{19}{60} \Rightarrow$$

پس کل کار به دست مینا و هما در $\frac{60}{19} \approx 3$ ساعت انجام می‌شود.

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۳»

در ظرف اولیه:

	نسبت به حجم	حجم به لیتر
الف	۳	
ب	۵	
ج	۲	
مجموع	۱۰	۲۰

$\Rightarrow$ $\times 2$

	نسبت به حجم	حجم به لیتر
الف	۳	۶
ب	۵	۱۰
ج	۲	۴
مجموع	۱۰	۲۰

$\times 2$

حال یازده لیتر ماده «ب» اضافه داریم و باید بدون تغییر حجم ماده «الف»، حجم ماده «ج» را افزایش دهیم. این میزان افزایش حجم را X می‌نامیم. داریم:

	ظرف اول	ظرف دوم
الف	۶	۶
ب	۱۰	$10+11=21$
ج	۴	$4+X$
مجموع	۲۰	$6+21+4+X$

$$\frac{4+X}{6+21+4+X} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{X+4}{X+31} = \frac{1}{4} \Rightarrow 4X+16 = X+31$$

$$\Rightarrow 3X = 15 \Rightarrow X = 5$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۱»

(فاطمه، اسخ)

$$\frac{1}{14} = \frac{1}{7 \times 2} = \left(\frac{7-2}{7 \times 2}\right) \times \frac{1}{5} = \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{7}\right) \times \frac{1}{5}$$

$$\frac{1}{84} = \frac{1}{7 \times 12} = \left(\frac{12-7}{12 \times 7}\right) \times \frac{1}{5} = \left(\frac{1}{7} - \frac{1}{12}\right) \times \frac{1}{5}$$

همچنین:

$$\frac{1}{204} = \left(\frac{1}{12} - \frac{1}{17}\right) \times \frac{1}{5}, \frac{1}{374} = \left(\frac{1}{17} - \frac{1}{22}\right) \times \frac{1}{5}$$

$$\frac{1}{594} = \left(\frac{1}{22} - \frac{1}{27}\right) \times \frac{1}{5}$$

پس عبارت صورت سؤال برابر است با:

$$\frac{1}{5} \times \left[\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{7}\right) + \left(\frac{1}{7} - \frac{1}{12}\right) + \left(\frac{1}{12} - \frac{1}{17}\right) + \left(\frac{1}{17} - \frac{1}{22}\right) + \left(\frac{1}{22} - \frac{1}{27}\right) \right] = \frac{1}{5} \times \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{27}\right) = \frac{1}{5} \times \frac{27-2}{2 \times 27} = \frac{25}{5 \times 2 \times 27} = \frac{25}{54}$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۲»

(عمیر اصفهانی)

فرض کنیم در گذشته «ج» = ۱۰۰ = ب و الف» بوده است.

اکنون «ج» = ۸۰ = الف» و «ج» = ۱۱۰ = ب» است. پس:

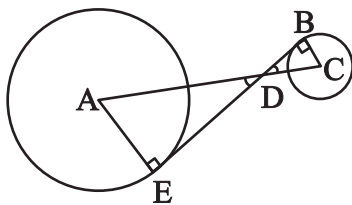
$$\frac{\text{الف}}{\text{ب}} = \frac{80}{110} = \frac{8}{11}$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۲»

(عمیر کنی)

دو مثلث DBC و DEA را در نظر بگیرید. چون خط مماس بر دایره بر شعاع دایره عمود است، هر دو مثلث قائم‌الزاویه‌اند. همچنین به دلیل تساوی زوایای متقابل به رأس D در دو مثلث، این دو مثلث متشابه هستند. پس اگر نسبت تشابه را بدانیم، نسبت مساحت هم معلوم می‌شود.

از داده «الف» نسبت ضلع‌های AE و BC با هم، معلوم است. پس نسبت مساحت‌ها برابر مربع این عدد است. از داده «ب» به نتیجه خواسته شده نمی‌رسیم.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۴»

(کتاب استعدادتفیلی هوش کلامی)

شعاع دایره‌ها را r می‌گیریم:

$$\text{اندازه مساحت مربع} = 8r \times 8r = 64r^2$$

$$\text{اندازه مساحت هر دایره} = \pi r^2$$

$$\text{تعداد کل دایره‌ها} = (9 \times 1) + (12 \times \frac{1}{2}) + (4 \times \frac{1}{4}) = 16$$

$$\text{اندازه مساحت رنگی} = 64r^2 - 16\pi r^2 = (64 - 16\pi)r^2$$

$$\frac{\text{اندازه مساحت رنگی}}{\text{اندازه مساحت کل مربع}} = \frac{(64 - 16\pi)r^2}{64r^2} = \frac{64 - 16\pi}{64} = 1 - \frac{\pi}{4}$$

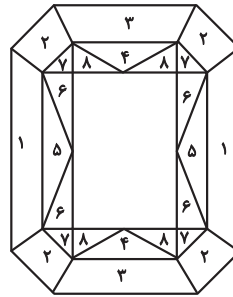
(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۳»

(ممید اصفهانی)

مستطیل سفید درون شکل، $\frac{3}{7}$ از مساحت کل شکل است. در $1 - \frac{3}{7} = \frac{4}{7}$

که باقی‌مانده است، از هر دو قسمت، یکی رنگی است. یعنی $\frac{4}{7} \div 2 = \frac{2}{7}$ کل شکل رنگی است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

دقت کنید برای فردی که از پشت به مجسمه نگاه می‌کند، شکل وارون جانی است. بدیهی است بین دو شکل، آنچه برای ما جلوتر است برای چشم رسم شده عقب‌تر است و برعکس.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۲»

(هاری زمانیان)

از شکل گسترده گزینه «۱» مکعب کاملی ساخته نمی‌شود، وجه‌های ۱ و ۲ روی هم می‌افتند و روبه‌روی وجه ۶ قرار می‌گیرند، وجه‌های ۳ و ۴ نیز روبه‌روی یکدیگر هستند ولی وجهی روبه‌روی وجه ۵ قرار نمی‌گیرد.

در گزینه «۳» یا باید جای عددهای ۲ و ۳ با هم عوض شود و یا جای عددهای ۴ و ۵.

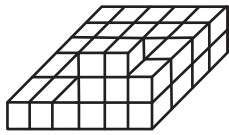
در گزینه «۴» یا باید جای عددهای ۱ و ۴ با هم عوض شود یا جای عددهای ۳ و ۶.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

حجم داده شده، در کف از $6 \times 4 = 24$ مکعب و در لایه‌های بعدی از ۶ مکعب تشکیل شده است. پس در کل حداقل $24 + 6 = 30$ مکعب دارد.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۱»

(کتاب استعدادتفیلی هوش غیرکلامی)

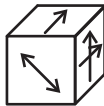
دقت کنید پستی و بلندی در تصویر سایه تأثیر ندارد.

(هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۱»

(هاری زمانیان)

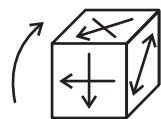
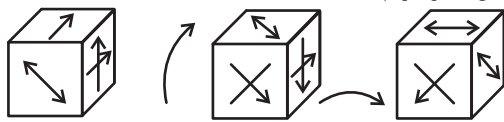
مکعب صورت سؤال در حرکت خود، ابتدا سه بار نمود درجه ساعتگرد

می‌چرخد. در نتیجه، به شکل

چرخش نمود درجه پادساعتگرد مکعب است.

حال سه چرخش دیگر داریم:

(هوش غیرکلامی)